

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanaestkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din 16'—.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK III.

OKTOBER 1938

ŠTEV. 10

Jezik očistimo peg!

Ze več kot 100 let je poteklo od tistih časov. Naš slovenski jezik je bil takrat na splošno jezik širokih slovenskih množic. Jara slovenska gospoda ga je poslušala le zviška in govorila raje nemški. Le mala peščica rodoljubov je gojila z vso ljubeznijo svoj pravi materinski jezik. Med njimi največji je bil France Prešeren, ki je zapel v slovenskem jeziku tako lepo in močno, da se je postavil v isto vrsto z velikimi pesniki mogočnih in starih narodov.

Ze takrat pa so se pojavili med Slovenci ljudje, ki so menili, da slovenščina nima prihodnosti. Premajhen se jim je zdel slovenski narod in njegov jezik presiromašen, da bi moglo iz njega kaj močnega nastati. Zato so začeli zagovarjati misel, da se mora slovenščina stopiti s srbohrvaščino v nov jezik, ki naj bi se imenoval ilirščina. Prešeren je vedel, da bi v umetnem novem jeziku slovenščina utonila. Imel pa je tudi globoko vero, da je slovenščina popoln jezik, ki nič ne zaostaja za jeziki drugih narodov, ter da je v slovenščini mogoče izraziti na popoln način prav vse, kar more biti predmet človeškega življenja in bitja. Svoji veri je našel temelj v lastnih pesmih, ki jih v tej svojski prešernovski lepoti ni pesnil med Slovenci nihče ne pred in ne za njim. Čeprav je bilo ilirsko gibanje močno ter je bilo deležno podpore veljakov, se ga skromni Prešeren ni ustrašil, temveč ga s takimle sonetom zavrnil:

Ne bód'mo šalobárde! Moskvíčánov
Gorénci mój! knjíge mi berímó,
In kár nam všéč bo, úzmať se učímó
Od bógmějov na měji Otománov!

Iz kótov vsih od Skjáptrov do Šamánov
Tak, kákor sráke gnjézda vkúp nosímó
Beséde ptúje, z njím' obogatímó
Slovénskíh nóvi jězik Ilirjánov.

Prekósili rés bómo vse naróde,
Nar stárši mēd jěziki jězik bóde,
Ki se iz té čobódre bó narédil,

Ker bómo ták govóрили v Emóni,
Ko žlobodráli so tam v Babilóni,
Ko bíl jim Bóg je govorico zmédil.

Prešeren je imel prav. V teku dobrih 100 let so mu sledili Levstik, Cankar, Kette, Zupančič, Finžgar, Pregelj in drugi ter v slovenskem jeziku ustvarili dela, ki jih občuduje svet in jih mogočni tujci prevajajo v svoje jezike. Pri tem pa prevajalci ne tajijo, da je slovenski jezik tako bogat in poln lepote, da je za marsikaj celo v jezikih velikih in starih narodov težko najti ustrezajoči iz-

raz. Slovenščina je pri vseh kulturnih narodih priznana kot dovršen jezik visoko kulturnega slovenskega naroda. Slovenščina je oplodila človeško kulturo z nesmrtnimi deli lepote. Slovenščina je po stoletnih borbah državni jezik v Jugoslaviji. Slovenščina je edina trdna vez med dobrim milijonom Slovencev v Jugoslaviji in drugim milijonom Slovencev izven meja Jugoslavije. Slovenščina je po Slomškovih besedah končno tudi božji dar, ki smo ga dolžni varovati kakor punčico svojega očesa. Po besedah istega svetniškega rodoljuba pa smo dolžni tudi čistost jezika varovati kakor neomadeževanost svoje neveste.

Po vsem tem je tem bolj žalostno, da danes Slovenci svoj jezik tako malo spoštujemo in tako malo nanj pazimo. Sicer se še nikdar ni tiskalo toliko knjig v slovenskem jeziku kot dandanes, a tudi nikdar nismo s tako lahkoto in brezbriznostjo vnašali v naš jezik tuje izraze, kot delamo to danes. Ker za to ni nobene potrebe, si je mogoče tako omadeževanje jezika razlagati le z ono suženjsko miselnostjo, ki meni, da je imenitno le to, kar je tuje. Toda če bi bila taka miselnost vsaj odpustljiva v časih tujerodnega nasilja nad našim narodom, je neodpustljiva danes, ko živimo v svoji lastni narodni državi.

Borba za čistost našega jezika je temeljna dolžnost slehernega zavednega Slovenca. Danes, ko preplavljajo našo zemljo tujci z dobrimi in zlimi nameni, je nad vse važno, da vidijo, kako na naši zemlji morejo biti deležni pač naše slovenske gostoljubnosti, ni pa mogoče nobeno razpravljanje o tem, da živi tu slovenski narod, ki je sestavni del svobodne Jugoslavije. Z uporabljanjem tujih (neslovenskih) izrazov napravljamo pa na tujca vtis, kot da nismo ud velike slovanske družine, temveč po sili razmer od tujega rodu odkrhnjeni, ki pa smo ohranili še polno prvotnih (tujerodnih) izrazov. Tako mišljenje je tujcu kaj všeč, v sedanjih razrvanih razmerah v svetu pa bi bilo lahko za nas usodno. Pomnimo: Slehera tuja beseda, ki jo uporabljamo zlati pred tujcem, je lopata prsti, ki jo tujec grebe za naš narodni grob!

Borba za čistost našega jezika je tudi izrazito državotvornega značaja. Le čista in iz slovanskih pravilov zajeta slovenščina nas lahko zbližuje z brati, tuje spake v jeziku nas skupni družini le odtušujejo. Ali ni v lastni domači hiši tujec oni sin, ki ga je usoda zanesla v tujino, pa se vrne in govori mešanico, katere domači ne razumejo? Kako boli očeta, kako težko je pri srcu materi, ko morata slišati, kako se jim rodni sin spakuje!

Zahvala

Podpisani se tem potom najvljudneje zahvaljujem zavarovanju »KARITAS« za točno in kulantno izplačilo dvojne brezplačne sozavarovane vsote po mojem dne 26. junija 1938 umrlem sinu Vekoslavu, ki je pri kopanju tega dne utonil.

Zavarovalnico KARITAS vsakomur toplo priporočam zaradi njene kulantnosti.

Prosim, da bi blagovolili gornjo zahvalo priobčiti v »Naši moči«.

Rimske Toplice, 26. VIII. 1938.

Z odličnim spoštovanjem

Celinšek Jurij, l. r.
žel. čuvaj,
Strensko 29.

Nekaj izvodov

povesti »Pesem polja« imam še vedno v zalogi. Priporočam knjigo vsem, ki želijo čitati preprosto domačo povest brez nepotrebne učenosti. Po pošti stane knjižica 10 din. Naročite jo na naslov: Urednik »Naše moči«, Ljubljana, Palača Vzajemne zavarovalnice.

Opozorilo!

Opozarjamo, da Grilj Maks, Moravče, ni več zastopnik Vzajemne zavarovalnice, oddelka KARITAS, in nima pravice niti sprejemati novih članov niti kasirati denarja!

»KARITAS«
posmrtninsko zavarovanje
Ljubljana.

Pridna ženka. »Ali si srečen v zakonu? Ali je ženka kaj pridna?«

»Pridna pa, pridna. Če pridem ponoči še tako pozno domov, jo dobim na hodniku z metlo v roki.«

*

Pa res! Gospa Mušica: »Strašno! Moža politično vrelim oljem!« — Gospa Komarjeva: »In v tej draginji! Saj bi lahko dosegla isto z vrelo vodo!«

*

Pri zdravniku. »Morali bi sleherni jutro piti malo mlačne vode.« — »O, to že itak delam. Samo moja žena pravi, da je tisto kava.«

*

Ženski življenjski prazniki. »Prosim vas, gospod ravnatelj, če lahko v ponedeljek izostanem. Imamo v družini majhen domač praznik.« — »Kakšen praznik?« — »Praznujemo desetletnico štiridesetega rojstnega dne moje žene.«

*

Posledice konkurza. Žnanki se srečata v letovišču. Prva: »Čula sem, da je vaš mož prišel v konkurz. Vas pa najdem v letovišču. To bi kazalo, da gospodarsko niste propadli.« — Druga: »Ne, mi ne, pač pa naši upniki.«

*

Izgovor je pa le. »Ti fant, kaj pa počenjaš na drevesu?« — »Jaz... Črešnje, ki so padle z drevesa, zopet obešam.«

Peter - naš osvoboditelj, Aleksander - naš zedinitelj, Peter drugi - naše upanje

Gornjo resnico ste našli, če ste prav rešili nagradno zlogovnico iz avgustove številke »Naše moč«. Zreb je nagradil z lepim knjižnim darom sledeče reševalce:

Flandja Ivan, železničar, Novo mesto, Foersterjeva ulica 1;

Miklavčič Marija, posestnica, Spod. Ivanjci 29, p. Ivanjci v Slov. gor.;

Minodraš Slava, delavka, Ljubljana, Kolodvorska 8 (že ponovno!);

Katoliški župni ured Janjevo kod Prištine;

Vršnik Ferdinand, veleposestnik, Nova Štifta, p. Gornji grad;

Vodopivec Anton Alfred, učitelj v pok., Ljubljana, Pot na Drenikov vrh 12;

Jeretina Franc, pos. sin, Rafolče 24, p. Lukovica pri Domžalah;

Kovač Franc, pos. sin, Mala Ligojna 17, p. Vrhnika;

Simni Edvard, župnik v pok., Celje, Spodnja Hudinja 33;

Pečnik Jože, avtoprevoznik, Št. Lenart 68, p. Brežice.

Knjige bomo poslali do kraja septembra 1938.

Kdor želi prodati ali kupiti posestvo, hišo, vilo, zemljišče, obrt, gozdove itd.

Kdor hoče v najem vzeti ali oddati obrt, trgovino, gostilno, pekarijo in slično.

Kdor išče ali oddaja stanovanje, sobo, posojilo. Vam preskrbi najhitreje v Ljubljani »Realiteta poslovalnica«, Masarykova cesta 14/II., Zagorski; podružnica nasproti gl. kol. — Vodimo skrbno upravo hiš in posestev.

Prijatelja se srečata. Kje pa tičiš ves čas? vpraša prvi. — »V dolgovi,« odvrne drugi.

*

Napačno je razumel. Fridolin: »Ali je ženin, ki bo poročila tvojo sestro, bogat?« — Benvenut: »Mislim, da ni. Kadar namreč nanese govor na poroko, njegov oče vedno vzdihuje: Oh, ta siromak!«

*

Samo, da je za njo dovolj. »Zakaj se ne bi poročila? Saj zaslužiš na mesec 2000 din. Ali ti to ni dovolj?«

»Meni že, a od česa boš živel ti?«

*

V bolnišnici. Bolniku se je že dalj časa bleديو. Ko pride zdravnik k njegovi postelji, ob kateri je stala objokana žena, je bolnik kričal: »Beži, izgini, izpusti me, pošast!« — Zdravnik pravi: »Vročina popušča. Vidite, polagoma prihaja k zavesti. Vas že pozna...«

*

Zakonski prepir. Ona: »Končno si zapomni, da nisem jaz tvoja dekla ali kuharica!« — On: »Da, tudi to sem že opazil.«

Največji slovenski denarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Lastne rezerve nad

Din 26.000.000—

Stanje vlog 31. avg. 1938

Din 400.317.500—

Vse vloge izplačljive brez omejitev!

Dovoljuje posojila proti vknjižbi.

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Kdo naj vodi borbo za čistost našega jezika? Tako borbo poznajo danes tudi pri večjih narodih, pri katerih je nevarnost potujčenja tako rekoč izključena. Pa vendar stojte tam v obrambi čistosti narodnega jezika vsi, ki so na svojo narodnost ponosni. Po šolah, po društvih, po pisarnah, po trgovskih podjetjih, po tovarnah in obrtnih delavnicah, na javnih shodih in v učenih krogih, povsod stojte na straži za čistost rodne jezika. Če je tako tam, kjer zaradi nekaj tujk narod ni v nevarnosti, temveč gre le za to, da bi ostal jezik nepokvarjen lep in izviren, koliko bolj je taka borba vseh potrebna pri nas.

Zavarovalstvo in italijanska protijidovska politika

Nekatere državo so pričele ostro nastopati proti Judom. Med temi je bila v prvi vrsti Nemčija, ki je s posebno zakonodajo odstranila Jude iz vseh javnih služb in jim onemogočila tudi vsako udejstvovanje v zasebnem gospodarstvu. Nemškemu zgledu je sledila Italija, četudi ne s tako krutostjo, kot je to storila Nemčija. Prav v zadnjem času je Italija proglasila svojo rasno (plemensko) politiko in izdala tozadevne zakone. Iz javnih služb so bili, odnosno bodo odpuščeni Judje. Na javnih šolah in na šolah s pravico javnosti ne sme poučevati nobena oseba, ki je judovskega pokolenja. Svoja mesta so morali zapustiti ne samo vsi judovski vseučiliški profesorji, temveč tudi judovski profesorji na srednjih šolah in učitelji na nižjih šolah. Otroci Judov ne smejo obiskovati šol skupno z drugimi.

V smislu rasne politike so Italijani začeli izločevati Jude z važnih mest javne uprave in vodilnih pozicij gospodarskega življenja. Tržaški mestni župan je kot Jud moral takoj odstopiti. Toda tudi v gospodarskih podjetjih so pričeli z vodilnih mest Jude odstranjevati. Predvsem je pri izvrševanju svoje rasne politike Italija zdaj obrnila pozornost

Pa čeprav čistost našega jezika ne bi imela nobenega opravka s samim obstojem našega naroda, nas mora v to borbo siliti že samo prepričanje, da je vsaka tuja beseda grd madež na našem jeziku. Nepokvarjen jezik je kot belo oblačilo, na katerem se sleherni madež posebno grdo odraža.

Globoko spoštujemo jezike drugih narodov, še bolj pa skrb, ki jo posvečajo tuji narodi čistosti svojega jezika. To spoštovanje pa ne sme pokvariti občudovanja, ki smo ga dolžni lepoti svojega lastnega jezika, ki je sicer jezik najmanjšega naroda v Evropi, zato pa prav tako od Boga dan in s svojsko lepoto okinčan kot jeziki velikih narodov. I. P.

dvema največjima zavarovalnicama, ki imata svoj sedež v Trstu, in sicer Assicurazioni Generali di Trieste in Riunione Adriatica di Sicurtà. Imenovani zavarovalni družbi delujeta tudi v naši državi, in sicer poslednja pod firmo: Jadransko zavarovalno društvo. Na čelu obeh družb sta bila kot predsednika Edgardo Morpurgo* in Arnoldo Frigessi. Dasi ravno sta v poslovnem svetu priznana kot velika zavarovalna strokovnjaka in finančnika, sta morala kljub temu na poziv italijanske vlade odstopiti kot predsednika samo zaradi tega, ker sta judovskega pokolenja. Za predsednika sta bila imenovana, in sicer pri Assicurazioni Generali di Trieste grof Volpi, predsednik fašistične industrijske zveze in bivši finančni minister; pri Riunione Adriatica di Sicurtà pa poslanik in bivši ministrski podtajnik Suvic. Tako sta na vodilni mesti obeh zavarovalnic prišla dva izrazita predstavnika fašizma ter njegove gospodarske in finančne politike. Časopisi poudarjajo, da bosta oba zavoda pod novim fašističnim vodstvom v bodoče bolj povezana s korporativno organizacijo in bosta morala služiti kot finančni vir države.

* G. Morpurgo je podpredsednik zavarovalne d. d. »Sava«.

Resnica nad vse ...

Vsem je še v spominu, kako so razne bivše samopomoči sprejemale vse mogoče bolne in betežne ljudi v zavarovanje. Mnogi so to priložnost porabili in zavarovali bolnike, bodisi da so bili to sorodniki ali zelo velikokrat tudi nesorodniki. Samopomoči je pri tem vodila želja, da se postavi pri svoji propagandi s čim večjim številom zavarovancev in po možnosti vsaj z nekaj primeri, ko je bila zavarovalna vsota izplačana kmalu po začetku zavarovanja; plačniki za take zavarovance pa so seveda računali z bližnjo smrtjo zavarovancev, za katere so plačevali prispevke. Tako postopanje je nemoralno tako od ene kakor tudi od druge strani. Slabe posledice so se kmalu pokazale. Če je zavarovavec hitro umrl, je plačnik veliko pridobil, če ni umrl, je ob polomu samopomoči zgubil še tisto, kar je vplačal na prispevkih. Konec je bil žalosten za vse.

Takim žalostnim posledicam zaradi nesolidnih zavarovanj se je mogoče izogniti le s solidnim in poštenim zavarovanjem. »KARITAS« je tisto zavarovanje, ki hoče ljudi navajati na edino pravo pot solidnega zavarovalstva. Kljub vsej previdnosti pri sprejemanju novih zavarovancev pa se še dobe ljudje, ki skušajo špekulirati. Ker za te vrste ljudskega zavarovanja ni predpisana zdravniška preiskava, mora pri sprejemu vsak zavarovavec odgovorjati sam osebno na posebna vprašanja o zdravstvenem stanju in tudi z lastnoročnim podpisom potrditi na ponudbi, da je vse povedal po resnici. Marsikoga pa na žalost to zapelje, da skuša

prikriti svoje resnično zdravstveno stanje. Če zavarovalnica zve za kaj takega, ima po zavarovalni pogodbi (§ 6., odst. 2 z. o. z. p.) pravico, da zavarovanje odpove, v primeru smrti zavarovane osebe pa odkloni izplačilo zavarovalne vsote. Tudi ni dolžna povrniti že vplačanih prispevkov. Ta dolžba je napisana na ponudbi in jo ponudnik s svojim podpisom tudi potrdi, da mu je znana. Nekateri kraji v Sloveniji so v tem oziru zelo na slabem glasu in smo morali nekaj takih zavarovanj razveljaviti.

V nekaterih ljudeh je ostal zli duh želje po špekuliranju z življenjem pri zavarovanju — pač posledica že omenjenega poslovanja samopomoči. Zavarovanje »KARITAS« pa hoče še dolgo delati v korist zavarovancev, ki plačujejo prispevke za tisti čas, ko bo sila največja. »KARITAS« hoče gojiti edino pravo in solidno ljudsko zavarovanje, h kateremu lahko pristopi vsaka zdrava oseba. Zavarovati se morete že za mesečni prispevek 5 din, katerega zmore vsakdo. Mesečni prispevki kakor tudi zavarovalna vsota ostanejo stalno enaki in se ne spreminjajo. S pristopom ne odlašajte več. Če nekaterim je bilo žal, a po toči zvoniti je prepozno.

Predvsem pa naj velja pri vstopu v zavarovanje misel, da je treba odgovorjati na vprašanja o zdravstvenem stanju popolnoma po pravici. Resnica nad vse in tudi pri zavarovanju. Slovenski pregovor pravi, da ima laž kratke noge.

Agent

Ne ustrašite se, temveč mi pazljivo sledite! Bojim se namreč, da ste tudi Vi med tistimi, ki jih obide zona, kadar slišijo besedo »agent«. Jaz bi pa hotel, da bi si tega »zmaja« danes natančneje ogledali.

Kaj pomeni beseda agent? Je to latinska beseda in ne pomeni nič drugega kot slovenska beseda delavec. Delavci so raznih vrst. Eni delajo z umom, drugi z umom in telesnim naporom, tretji spet so kot stroji in je za nje po mnenju kapitalistov mnogo boljše, če z umom nič ne delajo. Agent je delavec druge vrste, on dela z umom in s telesnim naporom. In te vrste delavci so gotovo ena najbolj časti vrednih ljudi.

Kaj dela agent? Vsako delo je vredno časti. S čim večjim naporom je združeno in čim višji je njega namen, tem višjo vrednost ima tudi delo. A če nekdo ne dela zgolj zato, da bi sam zaslužil in se čim boljše preživel, temveč v prvi vrsti iz notranjega prepričanja, da s svojim delom prinaša ljudstvu korist in srečo, potem je tako delo brez dvoma mnogo, mnogo vredno — in agentovo delo je kljub vsem nasprotnim nazorom med širokimi plastmi ljudstva tako. On ve in je prepričan, da je zavarovanje ljudstvu koristno, ljudstvo osrečuje. On ve, da se z zavarovanjem ustvarja ljudsko blagostanje. On je globoko prepričan, da zavarovanje otira solze žalosti in obupa milijonom ljudi na svetu.

Samo tako je mogoče razumeti, da agent z nasmehom na obrazu prenaša napore, težave in nasprotovanja.

Naporno in z mnogimi stroški združeno je že samo potovanje. Tudi agent ima navadno družino, ki pa jo mnogokrat tudi po več tednov ne vidi. Le za nekaj ur se po opravljenem potovanju ustavi doma, da potem tem težje občuti, kako srečni so tisti, ki lahko dan na dan uživajo toplino domačega ognjišča in se posvečajo vzgoji svojih otrok.

Kako je na potovanjih s hrano in prenočitvi, si lahko mislite. Mnogokrat se zgodi, da ne enega ne drugega v kraju ni dobiti. Lahko je bogataša, ki potuje za zabavo. V žepu ima denar, pa se ustavi le tam, kjer upa najti dovolj udobja. Agent pa si mora denar šele prislužiti ter zase porabiti le toliko, da lahko vzdržuje doma tudi družino. Ustaviti se mora v kraju, kjer upa na poslovni uspeh, pa naj je tam prilika za primerno prehrano in prenočišče ali pa ne. — Na potovanjih se obleka in zlasti obutev kvari v mnogo večji meri. Pri vsem tem pa mora še gledati, da je primerno oblečen. Kaj bi pa rekli ljudje, če bi prišel k njim raztrgan in razcapan! Nihče mu ne bi zaupal in še na zavarovalnico samo bi padla senca.

Ali niste že sami nikdar doživeli, kako izredno vam je teknila hrana iz domače kuhinje. Morda ste bili na pordnevnem potovanju, pa ste prišli domov s pokvarjenim žolcem. Agent pa le redkokdaj je doma in njegov žoldec je na milost in nemilost izročen umetnijim najrazličnejšim kuhinj. Poleg tega mora agent prenašati še razne vremenske nevšečnosti, kar vse vpliva na njegovo zdravje. Čim pa je njegovo zdravje porušeno, je na kocki tudi njegov in njegove družine gospodarski obstoj.

Poleg teh telesnih naporov pa mora agent prenašati še mnogo težje duševne težave. Naleti na ljudi, od katerih bi upravi-

čeno lahko pričakoval vsaj prijaznega sprejema, a namesto tega čuje le zabavljanje na agente. Pobijati mora prazne in nesmiselne ugovore zoper zavarovanje ter preslišati gorke na račun zavarovanja. Agent, ki zavarovanje in njega dobrodejni vpliv pozna, mora poslušati in gledati, kako ljudje zavarovanje napačno razumevajo, kako ga podcenjujejo in kako se nič ne zavedajo, da jim brez zavarovanja manjka mnogo, večkrat vse. Mirno kri mora ohraniti, ko mnogokrat vidi, da nekdo zavarovanje in njega potrebe sicer pozna, a se zavarovanja otresa zgolj zaradi tega, ker je lahkomišeln in zapravljiv, pa bi mu tisti denar za premijo manjkalo pri njegovem lahkotnem življenju. Še huje je agentu, kadar vidi, da je nekdo zavarovanja zaradi svoje družine nujno potreben, pa nikakor ne more razumeti, da je zavarovanje zanj odredljivo. — In na svojih potih sreča agent toliko gorja, vidi toliko solz, doživlja toliko žalosti, ki jih ne bi bilo, če bi ga ljudje pravočasno poslušali in mu verjeli.

Da, agentovo življenje ni prijetno, čeprav se agent ne kisa in noče svojih težav kazati na zunaj. A pri vsem tem ga gotovo najbolj boli to, da ljudje agenta smatrajo za manj vredno bitje, za človeka, ki se preživlja samo z neko nasilnostjo, za osebo, ki živi bolj od goljufije kot poštenosti.

Res je, in nihče tega ne taji, tudi med agenti se lahko najde ničvrednež in propalica. Saj se mnogokrat javljajo pri zavarovalnicah za agente ljudje, ki so že povsod odigrali, in mislijo, da je za nje zavarovalnica še edina rešilna bilka, katere se smejo oprijeti. Solidna zavarovalnica si vsakogar, ki ji hoče služiti kot agent, prej dobro ogleda. Zlasti naša Vzajemna zavarovalnica pazi, da pošilja med ljudstvo le ljudi s častno preteklostjo in neoporečnega življenja. Seveda se pa tudi pri največji pozornosti lahko kdo s hlinjenjem in lažjo pritepe v vrste poštenih agentov, da potem namesto sreče in zadovoljstva seje nevoljo in jezo. Vzajemna zavarovalnica se takih ljudi takoj odkriža, čim jih dober spozna. — Zavarovalstvo je preveč vzvišeno, da bi se smeli z njim pečati nepridipravi. Zato je pa krivično, če kdo vse agente meče v en koš in jih smatra za ljudi druge ali celo tretje vrste.

Gotovo je, da bi se brez agentov le malo ljudi zavarovalo. Redki so tisti, ki pridejo sami v pisarno zavarovalnice in tam sklenejo zavarovanje. Zavarovalnica tega niti nima rada, ker se v pisarni pač ni mogoče prepričati o vsem, kar mora zavarovalnica ob sklepu zavarovanja o zavarovancu vedeti. Posredovanje zavarovanj je stvar agentov, ki si od blizu ogledajo zavarovancev položaj. Oni so kot misijonarji, ki hodijo med ljudmi in jim s prepričanjem pridigajo o potrebi zavarovanja.

Napačno je tudi mnenje, da je agent zgolj zastopnik zavarovalnice. V kulturnih državah je tako mnenje že davno premagano. Agent je le vmesni člen med zavarovalnico in zavarovanci, on je posredovalec med njima. Korist zavarovancev mu mora biti prav tako sveta kot korist zavarovalnice. Med tema dvema činiteljema namreč ne more biti nikdar nesoglasja, ako vlada na obeh straneh poštenost in pravičnost, kar bi moralo čiti samo po sebi umljivo. Agent uživa tedaj neko

V treh glavah — ena sama misel! „Kako neki doseže soseda tako belino pri svojem perilu?“ Tri besede pojasnijo tajnost: Terpentinsko milo Zlatorog. To izdatno milo daje gosto belo peno, ki z malo truda praznično odpravi s perila vso tudi še tako trdovratno nesnago in pretvori perilo v sveže duhtečo belino.

TERPENTINSKO MILO
Zlatorog

Dva modra izreka. Če obleži na cesti bogataš, pravijo, da je to nesrečen slučaj. Če pa obleži berač, pravijo, da je pijanec. — Človeka, ki postane v enem letu bogataš, bi bilo treba dvanaest mesecev prej obesiti.

Dosti — ne dosti. »Kaj bi ti rajši dobil, deset hčerk ali deset milijonov?« — »Kakšno vprašanje? Deset milijonov vendar!« — »Motiš se. Če bi dobil deset milijonov, bi hotel imeti še več. Če bi pa dobil deset hčera, bi jih imel zvrhoma zadosti.«

Nesreča ne vpraša, ali je premija poravnana ali ne!

Šolska naloga. Profesor da učencem šolsko nalogo, v kateri naj bi opisali nogometno tekmo. Ko je doma pregledoval naloge, je našel v nekem zvezku sledečo nalogo: Zaradi dežja je bila tekma odpovedana.

Vlomna tatvina. Neki mladenič priteče ves zasopih na policijo in javi: »Danes so vlomili v moje stanovanje in mi odnesli 53 stvari.« — »Razložnik: »Ali lahko ukradene stvari opišete?« — »Mladenič: »Da. Igralne karte in ščetka za zobe

posebno samostojnost, ki daje njegovemu poklicu posebno mesto, pa tudi posebno veljavo.

In sedaj te vprašam, dragi bravec, ali nisi bil tudi ti že kdaj med onimi, ki so bili nasproti agentom krivični? Morda je bil dotični agent krajevni zastopnik, morda potnik, morda uradnik Vzajemne ali Karitas. Poslej vsakikrat, ko boš katerega teh srečal, pomisli: Tudi ta je človek z vsemi pravicami do življenja, a poleg tega človek, ki mi hoče dobro. Če pa boš kdaj srečal človeka, o katerem veš kaj slabega, in ti bo vseeno ponujal zavarovanje, je tvoja dolžnost, da svoje mnenje o njem sporočiš zavarovalnici. Tako boš ti kot zavarovalnica skrbel, da bo agentski stan dobil ono čast, ki mu po pravici gre.

Sadna drevesa rabijo hrane!

»Ni ga kmetijskega pridelka, ki bi povzročil tako malo truda in stroškov, pa bi vendar toliko koristil, kakor sadje!«

To splošno naziranje naših prednikov se v današnjih razmerah ne sme vzeti dobesedno, kajti brez nege sadnega drevja ni moči pridelati takšno sadje, kot ga danes zahteva trg in izvozna trgovina. V pravilno nego sadnega drevja pa spada v prvi vrsti pravilna preskrba drevja s potrebno hrano. Sadno drevje mora imeti obilo hrane, da zamore razvijati svoje orjaško telo: veje, listje, popke, cvet in sad!

Ce redno ne gnojimo, izvlečejo korenine sadnega drevesa, ki se razpredejo v zemlji v obliki prostrane mreže, sčasoma iz tal še tako bogate zaloge redilnih snovi. Če drevo ne pognojimo, začne pešati in gladovati. Če drevesu že poleti listje blede, če se mu začno sušiti vrhovi vej, ne da bi opazili na listju škodljivce ali kakšno bolezen, pomeni to v največ primerih, da je drevo lačno. Kako nam naj takšno drevo rodi redno in obilno? In vendar je sadjarstvo donosno samo takrat, če imamo redne dobre letine.

Ne bi bilo treba še posebej poudarjati, da je treba gnojiti tudi sadno drevje in to še precej, ker le ob izdatnem gnojenju bo rodovitnost primerna. Toda današnja praksa nam kaže, da se naši sadjarji tega še vse premalo zavedajo. Skropenje dreves se še nekako izvršuje, toda gnojenje se po večini zanemarija. In vendar je hrana za drevje in rod prva in glavna zahteva vsakega živega bitja!

Marsikomu se zdi, da je dovolj, če se po sadonosniku potrosi malo hlevskega gnoja ali tudi umetnega gnoja. Toda to ne zadostuje. Sadno drevo je treba gnojiti tam, kjer ima korenine — črpalke! Po sadonosniku raztrošen gnoj je samo v korist ruševini, drevesu pa hasne prav malo, ker redilne snovi iz površinsko natrošenega gnojila porabijo korenine trave. Samo manjši del redilnih snovi se poglubi v spodnjo plast, kjer jih drevesne korenine lahko dosežejo. Zato moramo gnojilo zakopati v sadonosniku 8–10 cm globoko v zemljo. Pravilno je, če v jeseni prekopljemo drevesni kolobar ozir. če pod kapom krošnje prekopljemo pol metra širok kolobar ter pri tem prekopavanju podkopljemo gnojilo. Pri pomikanju dobrega zrelega hlevskega gnoja si pomagamo z Nitrofoskalom I. Za eno starejšo drevo potrebujemo 5–8 kg. Za mlajša po velikosti krošnje — pol do treh kg.

V sadovnjakih v ravni legi lahko opravimo s plugom delo okopavanja. Vzдолž in povprek, v smeri kapa krošnje odorjemo 3–4 brazde, v nje potrosimo Nitrofoskala, nakar brazde zopet uravnamo, da ne uničimo ruše. Pri tem načinu obdelovanja sadonosnika raztrošimo na 10 m² brazde 1 kg Nitrofoskala I.

Pravi čas za gnojenje je od jeseni do zgodnje spomladi. Lepi uspehi sadjarjev, doseženi z gnojenjem sadovnjakov z Nitrofoskalom I, naj služijo v spodbudo vsem onim sadjarjem, ki imajo sicer lepe in prostorne sadovnjake, niso pa jih še sploh gnojili z Nitrofoskalom niti s kakšnim drugim gnojem. Vsi ti sadjarji naj v svojem lastnem interesu in v interesu našega skupnega narodnega gospodarstva to jesen dobro pregnoji svoje sadonosnike!

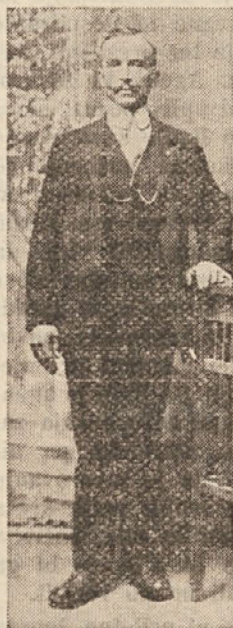
Inž. T.

Poravnajte premijo svojega zavarovanja ob zapadlosti!

Mladinski list »Vrtec«. Z začetkom šolskega leta je izšla prva številka prenovljenega »Vrtca«. Ta najstarejši slovenski katoliški mladinski list izhaja letos že 69. leto. Vsi dosedanja rodovi katoliških slovenskih otrok so doraščali ob njem in iz njega dobivali zabavne, poučne in koristne snovi za svojo mladost. Iz njega so spoznavali lepoto slovenske zemlje, materinega jezika, slovenskih velmož in se učili ljubiti dom in domovino. Z letošnjim šolskim letom je prišel »Vrtec« sicer v druge roke, vendar bo ostal zvest svojim dosedanjim načelom. Prenovil in izpopolnil se je, da bo tudi sedanjim mladino lahko vodil po istih poteh, da doraste v dobre Slovence, zveste Jugoslovane in trdne katoličane. — Katoliške starše in katoliško mladino opozarjamo na »Vrtec«, da se zdaj ob začetku šolskega leta naroče na ta svoj mladinski list.

41

Nesrečna smrt rudarja

Dne 7. julija t. l. je izkrvavel v bolnišnici Bratovske skladišnice v Zagorju ob Savi 53 letni rudar Ivan Sinkovec.

Sinkovec je bil tega dne zaposlen pri vretenu za spuščanje lesa v jamo. S tovarišem sta opravljala to na videz prav nič nevarno delo v zavesti, da se jima pač nič hudega ne more pripetiti. Ko sta tako počasi odvijala vreteno, sta naenkrat opazila, da se je les nekje zataknil v jamsko steno. Skušala sta z navijanjem vretena les potegniti nazaj. Na nerazumljiv način je Sinkovcu spodrsnilo in ročaj vretena ga je s tako silo udaril v pas, da mu je razparalo trebuh ter je pogledala skozi mišice kolčna kost. Ponesrečenca so takoj prepeljali v bolnišnico Bratovske skladišnice, kjer pa je po tri in polurnem silnem trpljenju na posledicah izkrvavitve izdihnil.

Ce kdo, potem je pač rudar neprestano v smrtni nevarnosti. Delo v jami je eno samo nihanje med življenjem in smrtjo. Zato se rudar ne čudi, ko čuje, da je ta ali oni tovariš sklenil svoje bedno rudarsko življenje v jami. Tem bolj pa ga pretrese, ko vidi, da tovariša rudarska zla usoda preganja tudi izven jame. Sinkovec je bil

star in izkušen delavec. Delo pri vretenu za spuščanje lesa za takega moža ne predstavlja nobene posebne nevarnosti. Prav gotovo je, da je Sinkovec ravnal z vretenom z vso preizkušeno previdnostjo. Toda božji računi ne temeljijo na človeški uvidevnosti. Ko se človek čuti najbolj varnega in zdravega, ga sredi dela in snovanja prekine smrt...

Sinkovec je bil zavarovan pri KARITAS. Nič kaj rad se ni zavaroval in zastopnik KARITAS je imel z njim prav trdo delo. Vse polno predsodkov in ugovorov je navajal Sinkovec proti zavarovanju. Šele po dolgem prigovarjanju je zastopniku uspelo zavarovati ga za najmanjšo mesečno premijo, t. j. 5 din. Komaj petkrat je plačal ta znesek in za vplačanih 25 din je sedaj dobila pokojnikova vdova dvojno zavarovalno vsoto, t. j. 2000 din, ker je mož umrl zaradi posledic nezgode. Menda ne bo treba še več takih žalostnih dokazov, da bo najširša javnost priznala dobroto KARITAS zavarovanja.

Vdova nam je poslala sledečo

ZAHVALO:

Podpisana Sinkovec Terezija iz Toplice 110, p. Zagorje ob Savi, se najtopleje zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS, za točno izplačano dvojno izplačilo ob nezgodni smrti mojega moža Ivana. Moj pokojni mož je bil zavarovan komaj dobre štiri mesece. Vsem, ki še niso zavarovani pri KARITAS, sporočam moj primer in jim KARITAS iskreno priporočam. Ob smrti mojega moža se je dobesedno pokazalo, da res ne vemo ne ure ne dneva...

Zagorje ob Savi, dne 8. avgusta 1938.

Sinkovec Terezija, l. r.

Prof. dr. Vinko Šarabon:

Slovinci ob prevratu

(Nadaljevanje.)

Da razumemo nadaljnji potek dogodkov, moramo omeniti nekaj besed o Jugoslovanskem odboru. Nekateri jugoslovanski politiki so se preganjanju avstrijskih in ogrskih oblasti izognili z begom čez mejo. Odprta jim je bila pot v tedaj še nevtralnemu Italijo in so se najprej sešli v Benetkah. Omenimo med drugimi dalmatinskega poslanca dr. Trumbića, slavnega kiparja Meštrovića, bivšega hrvatskega poslanca Supila in dr. Hinkovića iz Zagreba. Sli so nato v Rim, kjer so se jim pridružili še drugi, med njimi Slovenec dr. Zupančič in poznejši predsednik Češkoslovaške Masaryk. Kmalu pa je postal položaj v Italiji tak, da za Trumbića in njegove tovariše ni bilo več mesta tam. Odzvali so se klicu angleških prijateljev in so se preselili v London. Med potjo so se ustavili v Parizu in so se tam 30. aprila 1915 organizirali kot »Jugoslovanski odbor«, ki je imel poleg predsednika dr. Trumbića zaenkrat še 14 članov. Naloga odbora je bila, da se bori proti italijanskim zahtevam po naši zemlji in si pridobi zaveznike za zedinjenje Jugoslovancev v lastni državi.

Ta naloga ni bila lahka. Svet nas je takrat še kaj malo poznal, veselilam pa ni bilo mnogo na tem, da bi Avstro-Ogrska razpadla; dalje je Srbija s Pašićem na čelu smatrala Srbijo za jedro bodoče skupne države. Srbija naj bi razširila svojo oblast tudi na hrvatske in slovenske pokrajine ter jih osvobodila. Tega so se Hrvati in Slovenci tem bolj bali, ker so se zavedali, da bodo v novi državi že itak v manjšini. Zlasti Hrvati so se mogli sklicevati še vedno na svojo neprekinjeno državno samostojnost. Ze tudi ime »Jugoslovanski odbor« je reklo, da naj nova država ne bo samo nadaljevanje Srbije, temveč naj si jo skupno in svobodno ustvarijo vsi trije jugoslovanski narodi. Tako je prišlo do trenja. Odbor si je uredil v Londonu, Parizu in Zenevi tiskovne urade, ki so časopisom pošiljali poročila in popravke, izdajal je knjige v angleškem in francoskem jeziku ter v Parizu in Londonu tudi svoj časopis, prirejal je predavanja itd.; posebno velik uspeh je imela razstava Meštrovićevih kiparskih del v Londonu.

Prišla je srbska katastrofa 1915-1916; srbska vojska je bila prepeljana na Krf in v severno Afriko. Vlada Srbije in Jugoslovanski odbor se sedaj nista dosti razlikovala; oba sta bila brez zemlje in navezana na pomoč zaveznikov, ki tedaj — 1916 — sami niso imeli dosti sreče. Ta usoda je vplivala na srbsko politiko in jo približala politiki odbora. Prišli so zraven še drugi dogodki, slednjič tudi padec carske Rusije. S tem je Pašić izgubil glavno oporo svoje zunanje politike. In ker se je obenem bal, da ne bi Jugoslovanski odbor pod vplivom nove Rusije zašel v republikansko smer, je povabil na koncu aprila 1917 na Krf Trumbića in Protića ter še tri člane odbora, od katerih naj bi bil eden Hrvat iz banovine, drugi Slovenec, tretji pa bosanski Srb. Odbor je poslal Hinkovića, Vošnjaka in Vasiljevića; poleg teh sta sodelovala pri posvetovanjih tudi Pobočnjak in Trinajstić, ki sta bila že prej na Krfu. Pogajanja so se pričela 15. junija in so trajala do 20. julija. Evropska javnost jih je spremljala z veliko napestostjo in pozornostjo. In 20. julija 1917 sta dr. Trumbić in imenu Jugoslovanskega odbora in Nikola Pašić v imenu srbske vlade podpisala tako zvano krško deklaracijo ali krški pakt.

V deklaraciji je rečeno, naj se Jugoslovani popolnoma osvobodijo vsake tuje oblasti in naj se zedinijo v svobodno in neodvisno narodno državo, ki bo urejena po demokratičnih načelih. Deklaracija navaja kot načela 14 točk. Država bo ustavna, demokratična in parlamentarna monarhija z dinastijo Karadjordjevićev na čelu, imenovala se bo Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, vladar pa kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Imela bo en državni grb, eno državno zastavo in eno krono; posebne zastave, srbska, hrvatska in slovenska, so enakopravne, prav tako so popolnoma enakopravna vsa tri narodna imena: Srbi, Hrvati in Slovenci. Tudi obe pisavi, latinica in cirilica, sta popolnoma enakopravni; vsa priznana veroizpovedanja se bodo udeleževala prosto in svobodno. Koledar se bo izenačil. Ozemlje novega kraljestva, na katerem zdržema in strnjeno živi naš narod,

se ne more okrniti brez škode za življenjske koristi celote, noben del te celote se ne more pravično odtrgati in pridružiti katerikoli drugi državi brez dovoljenja naroda samega. **Jadransko morje** bo svobodno in vsem odprto. Vsi državljani na vsem ozemlju so pred državo in pred zakonom enaki in enakopravni. Nadaljnje točke govorijo o volivni pravici in o ustavi, in tam beremo tudi: Ustava bo narodu tudi omogočala, da razvije svoje posebne sile v samoupravnih enotah, določenih po prirodnih, socialnih in gospodarskih razmerah. Krfska deklaracija je pri vsej svoji pomanjkljivosti velik korak naprej k zedinjenju Jugoslovčanov. Predvsem je tu Srbija sprejela načelo narodne samoodločbe in se s tem odrekla zgodovinskemu pravu in obnovitvi svoje dotedanje države. S svojimi zahtevami po vsem ozemlju Jugoslo-

vanov je deklaracija protestirala proti london-skemu paktu.

Naziranja o pomenu in primernosti krfske deklaracije so bila kaj različna. Srbi so videli v njej nekaj drugega kot Hrvati; le-ti na primer so dejali, naj se združijo najprej hrvatske dežele in naj ta obnovljena Hrvatska stopi potem v zvezo s Srbijo in Slovenijo. Jugoslovani v Severni Ameriki so očitali deklaraciji nazadnjaštvo, in je dr. Hinković, ki je prišel jeseni 1917 v Ameriko, razlagal deklaracijo tako, da so pravice ustavotvorne skupščine popolnoma neomejene in da more ona določiti katerokoli obliko države itd.

Prišlo je tudi na novo do trenja med Jugoslovanskim odborom in Pašićem in je »odbor kot predstavnik avstro-ogrskih Jugoslovčanov skušal zase doseči mednarodno priznanje«. (Dalje sledi.)

Zdravstvena šola

Sredstva proti bolečinam so lahko tako različna, kakor so različne bolečine in vzroki, zaradi katerih bolečine nastajajo. Predvsem je treba razločevati sredstva, ki odstranjujejo vzroke bolečin, in sredstva, ki sicer za nekaj časa bolečino olajšajo, ne učinkujejo pa na vzrok bolečine, t. j. na bolezen samo. Slednja sredstva imenujemo simptomatična. Ta odpravijo bolečino pač za toliko časa, dokler se nahajajo v telesu. Če pa jih enkrat izločimo, se bolečina znova pojavi. Vendar pa imajo svoj velik pomen, ker prav bolečine človeku mnogokrat življenje najhujše grenijo. So bolečine, ki so nekako prehodnega značaja. Pri deju, pa spet same prenehajo. Mnogokrat nas boli glava, ker nas drži krč v ožilju, ali nas pa zavija po črevesih, ker se čreva krčevito stiskajo, a take bolečine trajajo navadno le nekaj časa. Če vzamemo sredstvo za olajšanje bolečin, navadno taki napadi v času, ko tako sredstvo deluje, ponehajo. Mi potem navadno mislimo, da smo s sredstvom odpravili tudi že sam vzrok bolečine. Sredstva, ki služijo za omiljenje bolečin, so ali taka, ki sproščajo krče, ali druga, ki nas pomirjujejo, ali končno taka, ki nas omamijo. Zdravnikova stvar je, da predpiše ono sredstvo, ki z ozirom na vzrok bolečin res lahko pomaga. Za omiljenje bolečin, katerih vzroki ležijo globoko v organskih obolenjih, se zdravnik navadno poslužuje omamnih sredstev. Med mamili, ki jih imenujemo tudi alkaloidi, je najbolj znan morfin. Alkaloidi sicer zelo hitro učinkujejo, imajo pa to slabost, da se jih človekovo telo navadi ter je za učinek potrebna vedno večja količina. O morfinistih vemo, da navadno žalostno končajo. Telo se namreč morfina tako privadi, da morfinist meni, da brez strupa ne more živeti. Pri uživanju morfina pa se pojavljajo v človekovem telesu druge škodljive stvari, ki človeka končno ugonobijo. — Slednjič še to: Napačno je, če kdo pravi: Onemu je to in to pomagalo, pa bo pomagalo še meni. Nobene gotovosti namreč nimajo, da ti ne bo to, kar je onemu pomagalo, hudo škodovalo.

Prebavljivost živil. Prebavljivost živil ni odvisna od vrste živila, temveč tudi od tega, kako je živilo pripravljeno. Surovo jajce je samo na sebi lahka hrana, t. j. v želodcu nas ne teži. Vendar ostane v želodcu čisto neprebavljeno in se prebava izvrši šele v črevesu. Če pa je jajce mehko kuhano, ga želodec prav hitro prebavi. Trdo kuhano jajce je za želodec težka hrana. Če pa trdo kuhano jajce prej na drobno sesekljamo ali skozi drobno rešetko spasilamo, nam ne bo delalo v želodcu nobenih težav. — Tudi ni za prebavljivost vseeno, če živimo užijemo mrzlo ali pa toplo, kakor tudi ne, ali neko jed zaužijemo čez dan ali zvečer pred spanjem. Zelenjava se zvečer mnogo težje prenese kot opoldne, posebno od starejših ljudi. — Med mastmi je najlažje prebavljivo surovo maslo. V primeri z drugimi mastmi vsebuje surovo maslo tudi izredno mnogo vitaminov. — Mleko smatramo navadno za najlažjo hrano. Toda to drži le pri dojenčkih, ne pa tudi pri odraslih. Ker vsebuje mleko mnogo vode in zelo malo hranilnih snovi kot stalna hrana za odraslega človeka sploh ne pride v poštev. Poleg tega se pri stalnem uživanju čisto mleko človeku rado začne upirati. — Prebavljivost mesa je na splošno dobra. To pa le, če je meso pust. Meso različnih živali je v različni meri prežeto z mastjo. Tako je na primer svinjsko meso, ki je samo na sebi okusno, zaradi velike vsebine masti, za bolnika kar težka hrana. Isto velja o mastnih ribah, med perutnino pa o racah in gosih.

Vnetje mandeljnov pri otroku. Pri gnojnem vnetju mandeljnov pri otroku je treba mandeljne

brezpogojno odstraniti. To gnojenje je namreč lahko vzrok mnogim drugim težkim obolenjem, kakor so razna vnetja v sklepih, zaklopnična napaka na srcu, obolenje ledvic itd. Starši kar na splošno posvečajo raznim vnetjem v ustih in grlu otrok premalo pozornosti. O vsakem takem obolenju sprva mislijo, da gre za navaden prehlad. Šele ko postanejo bolezenski pojavi težki in včasih že neozdravljivi, iščejo zdravnikove pomoči. Tako ravnanje je krivica napram otroku, ki si sam ne more pomagati. Če pa starši opazijo v grlu celo gnojno vnetje, je njih brezpogojna dolžnost, da se obrnejo do zdravnika.

Koliko časa naj spimo? Potreba po spanju je v raznih starostih kaj različna. Največ spanja potrebuje dojenček, ki se navadno prebudi le, kadar je lačen. Kakor hitro pa se otrok začne zanimati, kaj se godi okoli njega, začne tudi več bedeti. Otroci v predšolski dobi potrebuje 14—16 ur spanja. Otroci v šolski dobi naj bi spal povprečno 12 ur. V razvojnih letih med 12. in 18. letom bi morali spati še po 10 ur, a v letih dozorelosti le še 7—9 ur. V poznejših letih je potreba po spanju še krajša in mnogi starejši ljudje se do sita naspijo že v petih ali šestih urah. V boleznih je seveda potreba po spanju močno drugačna.

Plemenito srce. »Vaša ponudba nam je v veliko čast,« pravi oče snubcu svoje hčerke. »A povedati vam moram, da sem izgubil vse svoje premoženje in sem čisto obubožal.«

»Zelo sem ganjen,« reče snubec. »Nikakor ne bi hotel vašo žalost povečati še s tem, da bi vam odpeljal hčerko.«

*

Otroška pamet. Sinko (na sprehodu po ulici): »Očka, zakaj visi tam na oni hiši naslikan čevljar?« — Oče: »Ker je v hiši čevljarska delavnica.« — Sinko: »In zakaj visi na tej hiši ključ?« — Oče: »Ker je v hiši ključavničar.« — Sinko: »Hm, zakaj pa potem na šolo ne obesijo otroka, ko so šole le za otroke?«

Polica Vas še ne obvaruje beraške palice, šele potrdilo o plačani premiji ima to moč.

V trgovini s čevlji. Vstopi gospa znatne obilnosti. Prepričana je, da so njene noge majčkene. Trgovca z veliko potrpežljivostjo preizkuša številko za številko. Okoli gospe je že cela gora škatal in čevljev. Ko se trgovec vrača z novo škattlo, mu pravi gospa: »Vendar enkrat prava številka!« — A trgovec: »Ali gospo, na nogi imate škattlo za čevlje...«

*

V Ameriki. Tam imajo velike trgovine, ki se imenujejo magacini in v katerih je mogoče tako rekoč vse kupiti. Neki tak magacin je razpisal nagrado 100.000 dolarjev za onega, ki bo prišel v magacin in ne bo našel tega, kar bi si želel. Neki brezposelnež misli, da jo je pogruntal in vstopi v magacin: »Rad bi kupil podmornico!« — »Prosim, izvolite v deveto nadstropje,« mu pravi prijazni uslužbenec. — Mož se je čudoma čudil, ko je v devetem nadstropju res našel podmornico. Seveda je ni imel s čim kupiti. — Mahnil jo je naravnost k ravnatelju magacina in rekel: »Želel bi kupiti ženo, ki bo imela brado pod kolenom.« — Ravnatelj kratko ukaže svoji strojepiski: »Gospodična, hodite po rokahl«

NAGRADNA ZLOGOVNICA za oktober 1938

a, a, a, a, an, ar, av — ba, ba, ba, be, bil, boj, bom, bram — ce, ci, ci, ci, ci — čiči — de, de, de, dolf, du — e, ed — fan — ga, gli, go, god — i, i, in, in — ja, ja, ja, ja, ja, ja, ja, ja, je, jek — ka, ka, ka, ko, kop, kra — le, li, li, li, li, list, ljez, lo — ma, mi, mir, mo, mon — na, na, na, na, na, na, na, na, na, na, ne, nem, neš, nje — o, o, o, o, o, ob, ob, on — pad, pek, plov, puš — ra, ri, ri, rož — sar, ska, ska, stra, stri, su — ta, tank, te, ter, ti, ti, to, to, tra — vard, ve, ve, ver, vi, vi, vi, voj — za, zem, zit, zra.

Iz prednjih zlogov sestavite besede, ki bodo imele sledeči pomen: 1. Tuj izraz za pok, ki ga povzroči eksplozija. — 2. Sredstvo za vojskovanje. — 3. Orožje, ki smo ga v svetovni vojni imenovali »mrtvaško ragljoc«. — 4. Dolžnost, ki jo mora izvršiti vsaka država, če si hoče ohraniti svoje ozemlje. — 5. Ena izmed šesterih nalog, katerih naj nas reši Gospod! — 6. Vrsta vojaštva, ki tvori glavni del vsake armade. — 7. Brez njega ne moreš oddati strela. — 8. Krstno ime državnega poglavarja, ki igra v Srednji Evropi še dalje časa usodno vlogo. — 9. V moderni vojni jo potrebuje tako vojak kot civilist. — 10. Topništvo. — 11. Moderno bojno sredstvo. — 12. Manj znani slovenski izraz za jarem. — 13. Državni poglavar bratske države, ki je v ospredju svetovnih dogodkov. — 14. Poškodba, ki jo povzroča ogenj, a tudi neke vrste strupeni vojni plini. — 15. Vojake vzpodbuja h korajžji in dobri volji. — 16. Gospodarsko udejstvovanje, ki igra posebno v vojni važno vlogo. — 17. Važen činitelj pri spuščanju strupenih plinov. — 18. Bojno sredstvo, ki bo v bodoči vojni igralo največjo vlogo. — 19. Velika evropska država, ki že dolgo vznemirja svet. — 20. Nasprotje uniformiranemu vojaku. — 21. Motorno prevozno sredstvo. — 22. Juriš. — 23. Močno zavarovana kritja za vojaštvo na fronti. — 24. Svetovna velesila. — 25. Boga hvali, če v vojni samo njo dobiš. — 26. Stalna spremljevalka vojaka-pešca. — 27. Sovražno obkroženje mest ali trdnjav. — 28. Burno ugovarjanje širokih množic, združeno navadno z izgrebi. — 29. Ranjeni vojak jo dobi. — 30. V vojni padajo iz zraka. — 31. Krstno ime gospoda pod 13. — 32. Nemška zaveznica. — 33. Letalo. — 34. Pokrajina v Češkoslovaški, ki je zadnje čase povzročila v svetu toliko nemira. — 35. Del vsake moderne armade, ki bo v vojni igral posebno važno vlogo. — 36. Nekaj, kar se zadnje čase loteva narodov in držav. — 37. Kovina, ki je za vojno industrijo nad vse važna. — 38. Poslopje za vojaštvo. — 39. Za njim se čuti vojak varnega. — 40. Svetovni nazor, ki obvlada Nemčijo in Italijo. — 41. Eksplozivna snov. — 42. Nasprotje morju.

Večina besed je vzeta iz splošnega razpoloženja, ki je obvladovalo svet sredi septembra meseca 1938. Ko bodo naši bralci dobili »Našo moč« v roke, bo morda razpoloženje že drugačno, upamo, da mirnejše in prijaznejše.

Prve črke najdenih besed ti povedo najprej tri besede, ob katerih se je zamislil velik slovenski pisatelj sredi svetovne morije. Nadaljnji dve besedi ti povedo krstno ime in priimek dotičnega pisatelja, česta beseda pa naslov črtice, v kateri so prve tri besede.

Rešitve, ki morajo vsebovati vse najdene besede, točno izpisane priimek in krstno ime reševalca, njegov poklic, starost, kraj in zadnjo pošto ter številko zavarovalne police, je treba poslati najkasneje do 31. oktobra 1938 na naslov: Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana, Vzajemna zavarovalnica. — Izmed reševalcev jih bo 10 izžrebanih za lepe knjižne nagrade.

Če bi bil vedel! Janezek (pripoveduje zjutraj mamici): »Strašne sanje sem imel ponoči. Sanjalo se mi je, da sva stala v našo Julko na bregu Save. Naenkrat se Sava obrne proti nama in odnese Julko. Hotel sem skočiti za njo, da bi jo rešil, a sem se spomnil, da ne znam plavati.« — Tu se Janezek zamisli, nato pa nadaljuje: »Seveda, če bi bil vedel, da se mi samo sanja, bi bil skočil v vodo...«

Pomembnejši spominski dnevi

2. okt. 1927 je umrl v Beogradu šolnik Ivan Kele. Sestavil je učni načrt za prvi razred ljudskih šol, za dečke je priporočal pouk v gospodarstvu, za deklice pa v vrtnarstvu. Mnogo je pisal o važnosti telesne vzgoje za mladino.

6. okt. 1867 se je rodil v Novem mestu astronom in glasbenik Fr. Ks. Zega. Bil je frančiškan, pozneje pa posvetni duhovnik. Mnogo se je bavil z glasbo, z astronomijo in s slikanjem. Bil je tudi izborni cerkveni govornik.

7. okt. 1934 je umrl v Vižmarjih pri Ljubljani šolnik Josip Novak; rojen je bil leta 1869 v Ljubljani. Slednjič je bil višji šolski nadzornik. »Velike zasluge ima pri preureditvi nemških šol na Kočevskem v slovenske. Sestavil je slovensko vadnico za nemške ljudske šole, pisal je v Učiteljskega tovariša, Slovenskega učitelja, v Angelčka, Mladiko in Mentorja, napisal je Zgodovino brezovske fare in monografijo o Šmarni gori.«

8. okt. 1917 je umrl v Št. Janžu na Dolenjskem dr. Janez Evangelist Krek. »Ob obletnici smrti tega velikega moža bi morali Slovenci spoznati predvsem njegovo miselnost, ki je bila vedno na strani trpečega slovenskega malega človeka.«

9. okt. 1934 je umrl v Marseille-u kot žrtev atentata naš kralj Aleksander. »Vsa država je videla v njem jamstvo za bodočo slovo, srečo in mir. Po njegovi smrti so se najboljše in najidealnejše ljudske sile združile ter dale voditeljem oporo in jamstvo za to, da bo bodočnost Jugoslavije taka, kakršno je hotel kralj.«

10. okt. 1858 se je rodil v Rakovcih pri Ormožu mladinski in ljudski pisatelj Fran Nedeljk. Izdal je »Narodne pripovedke za mladino« ter »Pravljice in pripovedke za mladino«, poslovenil je Andersenove pripovedke in je po nemških originalih priredil tudi več povesti. Umrl je leta 1931 v Ljubljani.

11. okt. 1807 je umrl v Celovcu cerkveni pisatelj in jezikoslovec Jurij Japelj; rojen je bil l. 1744 v Kamniku. Slednjič je bil kanonik in vodja semenišča v Celovcu. Leta 1777 je na pobudo škofa Herbersteina začel prevajati jožefinski »Ta veliki katekizem« in si je pridobil veliko zaslug pri izdajanju svetega pisma. Priredil je »Pridige za vse nedele skuzi lejt«. Mnogo stvari je ostalo v rokopisu. Dalje je spisal slovensko slovnico, ki se odlikuje zlasti po obilnosti gradiva. »Gotovo je, da so njegove zasluge za slovenski književni jezik velike.«

13. okt. 1852 se je rodil v Velesovem na Gorenjskem misijonar Ivan Čebul. Na povabilo škofa Barage je odšel v Ameriko; hitro se je naučil francoščine, angleščine in raznih indijanskih narečij, tako da je mogel z uspehom vršiti svoje misijonsko delo. Umrl je l. 1898. Bil je izvrsten govornik.

14. okt. 1776 se je rodil v Ljubljani zdravnik in profesor prve ljubljanske univerze Franc Melzer. Njegova stroka je bila kirurgija in porodništvo. Umrl je l. 1813 v Ljubljani.

15. okt. 1829 se je rodil v Novi vasi pri Lescah pisatelj Janez Božič. Poslovenil je znano knjigo pisateljice Stowe: Stric Tomova koča ali življenje zamorcev v Ameriki. Dalje je poslovenil Platonovega Kritona in Apologijo.

16. okt. 1810 se je rodil v Hotavljah pri Poljanah misijonar Ignacij Mrak. L. 1845 je odšel v misijone v Ameriko in je bil l. 1868 imenovan za Baragovega naslednika. Umrl je l. 1901.

17. okt. 1714 je umrl v Gorici sloveči pridigar Janez Svetokriški; rodil se je leta 1645 pri Sv. Križu na Vipavskem. »Svoje pridige je izdal v petih zvezkih, ki obsegajo približno 2800 strani. V prvi vrsti hoče biti umljiv in ima zato v pridigah preveč nemških in laških tujk.«

18. okt. 1867 je umrl v Trstu jezikoslovec Matija Debeljak; rodil se je l. 1807 na Visokem pri Poljanah. Bil je profesor. »Po revolucionarnem letu 1848 je postal navdušen za materni jezik, je prebiral Vodnika in Prešerna, se je vpisal v Družbo sv. Mohorja za dosmrtnega člana, v Slovensko Matico pa za ustanovnega člana. Svoje premoženje je zapustil Slovenski Matici, Dalmatinski Matici in vseučilišču v Zagrebu.«

21. okt. 1836 se je rodil v Ljubljani orglarski mojster Franc Goršič. Prehodil je vso Avstrijo in se je vrnil v Ljubljano kot mojster orglarstva. Napravil je 66 orgel. Visoko so ga cenili doma in v tujini. Umrl je l. 1898 v Ljubljani.

»Chlorodontove oglase naj čitam?

Zakaj pa? Saj nisem več majhen otrok, ki bi mu bilo treba vtepati čiščenje zob. Ali pa mar mislite, da kdaj pozabim očistiti si zjutraj najprej zobe?

Aha, smo že skupaj, dragi prijatelj! Če bi čitali naše oglase, bi vedeli, da je zobna nega s Chlorodontom pred spanjem važnejša kot zjutraj. Sicer se začno ponoči ostanki hrane kisati in povzročajo zobno gnitje (karijes). Zato: »zvečer kot zadnje Chlorodont - potem šele v posteljo!«

Domači proizvod

Petelin Stane:

Izprašajmo si vest!

Onim naj veljajo te vrstice, ki še niso plačali premije za svoje zavarovanje, čeprav je ta že zapadla v plačilo. Da zavod more izpolnjevati svoje obveznosti, je tudi zavarovančeva dolžnost, redno skrbeti, da s plačilom ne zaostaja. Našo skupnost in redno poslovanje ovira oni, ki s plačilom odlašajo. Pa smo ljudje že taki.

Zastopniki Vzajemne vršijo svojo dolžnost, ko osebno raznašajo položnice tik pred zapadlostjo vsake premije. In kaj posnemamo iz njihovih poročil? Ta že vnaprej izjavlja, da ne more takoj plačati, drugi se huduje na zavarovalnico, tretji pa vzame vse bolj za šalo. Marsikaj bi lahko še našli, toda ali je tako početje pravilno?

Ako stopi človek v trgovino z namenom, da kupi blago, tega plača, odide in stvar je končana. Ne tarna. Kaj pa pri zavarovanju? Ako plačam premijo, si kupim jamstvo za leto dni. Brez skrbi bom pustil svoj dom v odsotnosti in mirne vesti bom več kot tistokrat legel zvečer k počitku. Ali ni to protivednost, ki daleč prekaša vrednost moje premije? Upoštevajmo še dejstvo, da za 10 let vnaprej vemo, kdaj bo treba pripraviti dinarje, tako da je tudi časa dovolj, da jih pripravimo. Slovenci smo pošten narod in že na svojo besedo mnogo damo. Na sejnih in drugih kupčijah zadostuje le »velja« in kupčija je potrjena. Pri nas pa so pisane pogodbe, zato jih tem manj smemo in moremo kršiti. Vprašajmo se odkrito: Kaj bi dejal ta ali oni, če bi mu pogorel dom in bi mi od Vzajemne izjavili: Ne moremo takoj, čez tri ali štiri mesece Vam bomo izplačali odškodnino? Niti predstavljati si ne moremo, kakšen ogenj v strehi bi nastal proti Vzajemni.

Vzajemni zavarovalnici nekateri očitajo, da preveč ostro iztirjuje dolžne premije, ne pomislijo pa, da nam požari ne napovedujejo svojega prihoda. Polica za deset let naprej pove, kdaj bo premija zapadla v plačilo. Požari pa nastajajo čez noč in pripravljenih moramo imeti ne deset dinarjev, tudi ne sto, ampak deset in stotisoče, da mu iz nesreče pomagamo, kogar zadene. To je največja naloga zavodova, ako boče z denarjem,

ki je last zavarovancev, upravljati vsestransko vestno, da s tem obdrži trajno zaupanje naroda.

Izprašajmo si vest in ugotovimo, če svojo s pogodbo prevzeto dolžnost vršimo tako, da nam je vest mirna! Vprašajmo se tudi, če z neopravičnim odlašanjem plačil, ne spravljamo v nevarnost sreče cele svoje družine? Če bomo morali ugotoviti, da nekaj ni v redu, popravimo takoj!

V nekaj dneh je težko spraviti vkup denar za premijo. Ako pa mislite na to mesec ali dva naprej, bo denar gotovo ob pravem času pripravljen.

Dvoumno. Bolnik: »Kaj, gospod doktor, 200 dinarjev naj plačam samo zato, ker sem znil?« — Zobozdravnik: »Hvalite Boga, drugi morajo plačati še več!«

Na Bledu. Učitelj: »Kako pravimo bitjem, ki žive deloma na suhem, deloma v vodi?« Učenec: »Kopališki gostje.«

Ali ste že naročili ljudsko povest »Pesem polja?«

V šoli so dobili nalogo z naslovom »V čem živeli prekašajo ljudje?« — Ferlinčev Damjan je napisal takole: »Pavom zraste sama od sebe lepa obleka iz telesa, naša mama si jo mora pa kupiti. Kamela je lahko mnogo dni brez pi-jace, moj oče pa ne more biti.«

Mlada žrtev Save

Dne 25. junija letos je izginil v savskih valovih Brezovarjev Ivan iz Zagorja. Več dni ga niso našli, tako da je bil pogreb šele 30. junija. Za rajnim mladeničem je poleg strašno prizadetih staršev žalovala vsa župnija. Čeprav je dovršil z odličnim uspehom šele drugi razred meščanske šole, je vendar že uspešno uveljavljal svoj izredni slikarski in risarski talent. Bog ve, če nam ni Sava ugrabila z Ivanom fanta, ki bi kdaj med slovenskimi umetniki blestel. V župniji ga je imelo vse rado. Saj je bil Ivan vedno veselega obraza ter povsod zraven, kjer je šlo za lepoto in izobrazbo. Poleg slikanja je zlasti ljubil lepo pesem in godbo. Bil je sam dober pevec in muzikant. Zato pa ga je tudi vse ljubilo in spoštovalo. S svojim vzornim in mnogo obetajočim življenjem je kljub mladosti užival ugled zrelega mladeniča, ki ve, da mora od Stvarnika dane mu talente skrbno upravljati.

Ivanov oče Ivan ter njegova mati Brigita sta zavarovana pri KARITAS. Zato je bil brezplačno zavarovan tudi pokojni Ivan. Ker pa je Ivan umrl zaradi nezgode pri kopanju, je KARITAS

izplačala staršem dvojno brezplačno sozavarovano vsoto. Lahko si predstavljamo, kako velika tolažba je bila siromašni rudarski družini ta nenadna pomoč v trenutku, ko so neutolaženo jokali za svojim ljubljencem. Ta primer dovolj močno podčrtava poziv, ki smo ga pod naslovom »Starši, zavarujte se!« objavili v zadnji »Naši moči«. Prečitajte si tisti poziv še enkrat, potem pa si izprašajte vest. Mnogim bo očitala, da zanemarijo svojo dolžnost, ker se še niso odločili za vsaj majhno zavarovanje pri KARITAS.

Brezovarjevi starši so nam za izplačilo dvojne brezplačne sozavarovane vsote poslali sledečo javno

ZAHVALO:

Podpisana Brezovar Ivan in Brigita se najlepše zahvaljujemo Vzajemni zavarovalnici, Oddelku KARITAS, za točno popolno izplačilo za ponesrečenim ljubljenskim sinom Ivanom, ki je 25. junija t. l. utonil. Zavarovala sva se komaj letos meseca marca. To daje v vsej javnosti v vednost in v spodbudo. Nimava besed, da bi popisala, v koliko uteho nama je bila ta nepričakovana podpora.

Zagorje ob Savi, dne 9. avgusta 1938.

Brezovar Ivan, l. r.
Brezovar Brigita, l. r.

Urednik kramlja

Nezgoda pred palačo Vzajemne zavarovalnice. Kadar pišemo o številnih nezgodah, ki se dan za dnem dogajajo, marsikateri čitatelj zmajuje z glavo in meni: Samo zato pišejo, da bi se ljudje zoper nezgode zavarovali in brez haska plačevali zavarovalnici premije. Te dni — sredi septembra — se je pripetila prav pred očmi Vzajemne zavarovalnice nezgoda, ki naravnost kriči po zavarovanju zoper nezgode. Prav na oglu palače in pod mojim oknom je prišel pod avtomobil 24-letni mladenič (mizarski pomočnik Hren) in zadobil tako težke poškodbe, da je čez 4 ure izdihnil v ljubljanski bolnišnici. Kako se je nezgoda pripetila, tega ne vemo niti tisti, ki smo ves dogodek videli. Vse se je odigralo v strašnem hipu. Po eni ulici je privozil na kolesu mladenič, po drugi je izza ogla privozil težak tovorni avtomobil in že je bila nesreča tu. Ko sem gledal to mlado življenje tam na cesti v krvi, kako je usihalo, pa se kljub nezvesti z vso silo borilo s smrtjo, se mi je milo storilo. Tisti hip sem se spomnil, da ima mladenič morda starše, katerih veliki up je on; da ima morda brate in sestre, ki so s ponosom gledali na krepkega in zdravega brata; da ima morda kje tudi ljubečo dušo, ki jo bo mladeničeva smrt smrt še prav posebno hudo prizadela. V hipu so bili porušeni vsi upi in žalost ter skrb sta se naselili na mladeničevem domu, v mizarski delavnici in še drugod, koder so fanta poznali in ga cenili. Kako vesel je fant privozil po cesti ter se radoval krasnega jesenskega sonca. Trenutek nato so se njegove oči za vedno potopile v temo. Še in še sem premišljeval, pa sem si končno dejal: Vsaka pomoč je tu odvisna, tudi tolažba le trenutno zaleže. Ali ne bi bilo prav, če bi bil takle fant vsaj tako zvano kolesarsko zavarovanje sklenil? Po 50 din na leto bi plačeval premije, lahko bi si jih odtrgal, pa bi sedajle svojci imeli vsaj neko zunanjo tolažbo in sredstva za stroške, ki so z nezgodno smrtjo

nastali. — Nezgodno zavarovanje je poceni, prinaša pa nenadomestljive koristi.

Bik v izložbi. Nedavno sem bil v nekem manjšem našem mestu. Semanji dan je bil in navsezgodaj je bilo v mestu že prav živahno. Gospodarji in gonjači so gonili skozi mesto živino vseh vrst na sejmišče. Dva korenjaka peljeta po ulici bika, krepko navezanega, desko je imel bik pred očmi in v nosu obroč, k obroču pripet drog. Dostojanstveno je korakal bik po megleni ulici. Kaj je šmen-ta naenkrat pičilo, ne razumem. V hipu se je žival odtrgala spremljevalcema in — lop! — naravnost skozi veliko izložbeno okno s prednjima nogama v izložbo. Čim je bik to nekulturno delo opravil, se je pustil spet čisto pohlevno odgnati. V trgovini je seveda nastal krik in vik. Edini, ki se ni prestrašil, je bil trgovec. Imel je namreč šipe zavarovane. Škodo je dal po steklarju takoj popraviti, zavarovalnici pa je predložil račun, ki ga je zavarovalnica tudi pošteno poravnala. — Koliko izložbenih oken je pri nas še nezavarovanih in koliko drugega dragega stekla! Saj mnogi niti ne vedo, da Vzajemna zavarovalnica zavaruje tudi steklo proti razbitju.

Sam si kriv, če ne dobivaš redno vsaki mesec »Naše moči«. Kolikokrat sem že napisal, da ti jo mora dostaviti krajevni zastojnik Vzajemne, ozir. inkasant Karitas. Če lista ne dobiš, primi zastopnika, odn. inkasanta. Ako bi pa to le ne zaleglo, napiši dopisnico na upravo »Naše moči«. Če si plačal tisti dinar za letno naročnino, imaš tudi pravico list v redu prejemanj.

Poziv vsem našim čitateljem! Prosim vas, da pazljivo prečitajte današnji uvodni članek. Ko ste ga prečitali, se pa malo zamislite in si izprašajte vest, če morda tudi vi ne rabite besed, ki niso naše. Trdno sklenite: odslej nobenega spakovanja več! Potem pa sezite po peresu in papirju ter mi sporočite vse tuje-roodne besede, ki so v vašem kraju v rabi, pa najsi bodo nemškega, italijanskega ali kate-

22. okt. 1726 se je rodil v Rihenbergu na Goriškem **Fran Križman**; umrl je l. 1795. V Benetkah in v Nemčiji se je učil izdelovanja orgel in jih je napravil lepo število za cerkve in samostane po Slovenskem in v Avstriji. Nekatere so še danes v rabi.

23. okt. 1848 se je rodil v Gotovljah v Savinjski dolini botanik **Martin Cilenšek**. Bil je profesor in je pisal v razne časopise znanstvene sestavke iz botanike in geologije. V založbi Družbe sv. Mohorja je izdal knjigo »Naše škodljive rastline v podobi in besedi«. Zbiral je tudi narodne pripovedke in bajke, pisal je potopise itd.

24. okt. 1932 je umrl v Ljubljani pisatelj **Fran Milčinski**; rodil se je leta 1867 v Ložu. Več o njem smo pisali lani.

25. okt. 1895 je umrl v Gradcu pisatelj, narodni buditelj in organizator **Jožef Muršec**; rodil se je 1. jan. l. 1807 v Bišu v Slov. goricah. Leta 1845 je postal veroučitelj v Gradcu in je izdal tam kratko slovensko slovnico za začetnike. Leta 1848 je ustanovil v Gradcu društvo »Slovenijo« in je postal njen tajnik. Mnogo je storil za slovensko uradovanje v lavantinski škofiji.

26. okt. 1578 je umrl v Ljubljani protestantski pisatelj **Jurij Juričič**. Bil je pridigar v Ljubljani, je postal protestant, je bil v Nemčiji in nato predikant v Kamniku. V Tübingenu je izdal »Ene duhovne pejsmi«, l. 1571 je končal slovenski prevod 2. in 3. dela Spangenbergove postile itd.

27. okt. 1920 je umrl v Črni pri Prevaljah zgodovinar **Anton Kasper**; rodil se je l. 1850 v Lesičnem pri Pilšanuju. Bil je profesor in je napisal več zgodovinskih razprav. Od l. 1904 do 1917 je bil urednik »Časopisa za zgodovino in narodopisje«. Za nižje razrede srednjih šol je napisal zgodovino starega, srednjega in novega veka.

30. okt. 1862 se je rodil v Ljubljani pesnik in prevajalec **Anton Funtek**. Bil je profesor na učiteljski v Ljubljani. Pisal je pesmi, povesti in dramatične spise. Zelo veliko je prevajal: Zlatoroga, Favsta, Kralja Leara, Pesem o zvonu, Potopljeni zvon itd. Nekaj let je bil tudi urednik Ljubljanskega zvona. Prof. dr. Vinko Šarabon.

† Gjura Paunković

Dne 17. avgusta t. l. je umrl v sanatoriju na Dunaju za posledicami težke operacije g. Gjura Paunković, generalni ravnatelj zavarovalnice »Rosija-Fonsier« v Beogradu, predsednik Zveze zavarovalnic v kraljevini Jugoslaviji, senator itd. Naš list se ga spoštljivo spominja kot moža, ki je temeljito sodeloval pri ureditvi jugoslovanskega zavarovalstva ter je bistveno pripomogel, da je prevladal v našem zavarovalstvu edino pravilni nazor, da je nemoten razvoj zavarovalstva mogoč le tedaj, če je le-to naslonjeno na zdrave, tehnične zahteve primerne temelje in če se v konkurenci poslužuje lojalnih sredstev. Kot predsednik Zveze zavarovalnic, za katere ustanovitev se je največ trudil, je pokazal široke razglede po zavarovalniških vprašanjih, obenem pa tudi visoko srčno omikanost. Čeprav je bil generalni ravnatelj ene zavarovalnice, je kot predsednik Zveze ohranil vedno objektivnost napram vsem članicam Zveze. Kot strokovnjak na zavarovalniškem polju je postal tudi član zavarovalnega sveta pri ministrstvu za trgovino in industrijo. Pa tudi v mednarodnih krogih je bil znan kot dober poznavalec zavarovalniških problemov. Za zasluge, ki si jih je pridobil za jugoslovansko narodno gospodarstvo, je bil letos s kraljevim ukazom postavljen za senatorja.

Pokojnik se je rodil 21. avgusta 1877 kot sin višjega državnega uradnika v Vrhu. Po končani gimnaziji se je posvetil modroslovnemu študiju v Zürichu in Berlinu. Nato je postal profesor na neki ruski vojaški gimnaziji. To službo pa je pustil ter stopil v službo k zavarovalnici »Salamandra«, po kratkem službovanju pa k »Rosiji«. Ta ruska zavarovalnica ga je l. 1910 postavila za vodjo svoje podružnice v Beogradu. To mesto je imel pokojnik vse do leta 1921, ko je bila ustanovljena »Rosija-Fonsier«, pri kateri je postal generalni ravnatelj in član upravnega sveta.

Pokojnika bodo vsi iskreni prijatelji zavarovalstva ohranili v trajno lepem spominu.

Vprašaj se: Ali morem pokazati potrdilo o plačani letošnji premiji? — Ako ne moreš odgovoriti pritrdilno, plačaj!

Ne vemo ne ure ne dneva ...

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala
cele zavarovane vsote
ob smrti sledečih članov in članic:

Klančnik Marjeta, Sv. Danijel 71, Pameče;
Bauman Josip, Sv. Jurij v Slov. goricah 39;
Stefančič Marija, Bizovik 64, Hrušica pri
Ljubljani;
Klančnik Marija, Sp. Zreče 30;
Krevl Rudolf, Maribor, Nova vas,
Radvanjska 32;
Grašič Jakob, Trstenik, p. Golnik;
Seničar Marija, Babna gora, Smarje p. Jelšah;
Perko Ana, Retje 24, p. Trbovlje I;
Gubenski Marija, Hotinja vas 64, Slivnica
pri Mariboru;
Ahačič Alojzij, Tržič, Glavni trg 16;
Klofutar Valentin, Tržič, Kovaška 5;
Berlan Uršula, Kočevje 109;
Gartner Franc, Zgornja Polskava 37;
Žibret Jože, Dobropolje 18, Planina pri
Sevnici;
Rihtaršič Mici, Ševlje 19, Selca nad Šk. Loko;
Peterca Ivan, Dravljice 27, Št. Vid n. Ljubljano;
Žnuderl Ivan, Maribor, Pobreška 4;
Jan Terezija, Sp. Laze 5, Gorje pri Bledu;
Škerjanec Ivan, Mihalovci 11, p. Ivanjkovec;
Jurman Jurij, Ljubljana, Glince c. VII., št. 2;
Tašker Franc, Celje, Pred grofijo 12;
Rauter Ivan, Sp. Gris 38, Gornja Radgona;
Jerman Ana, Podkraj 8, Zagorje;
Štuklek Marija, Št. Ilj 41, Dramlje;
Jeras Franc, Mekinje 42, Kamnik;
Gmajner Neža, Koprivnica 45, Rajhenburg;
Žok Liza, Lokovica 55, Šoštanj;
Petrovič Ivana, Stanežiče 29, Št. Vid nad
Ljubljano;
Gogala Elizabeta, Dvorska vas 16, Begunje
pri Lescah;
Kampuš Matilda, Čača vas 29, Podplat;
Kušlan Mihael, Laze 64, Planina pri Rakeku;
Paučič Jakob, Ljubljana, Smoletova 13;
Repinč Andrej, Košaki pri Mariboru 42;
Prudič Terezija, Slivice 21, p. Rakek;
Božič Pavla, Podnart 10, p. Podnart-Kropa;
Jurečič Marija, Breg 42, p. Leskovec pri
Krškem;
Jerman Terezija, Radovica 56, p. Metlika;
Pavlin Alojzija, Pot na Zali rovt 2, Tržič;
Puncer Alojz, Paška vas 9, p. Smartno
ob Paki;
Kamenik Simon, Sv. Lovrenc na Pohorju 151;
Jurca Emilija, Vurmat 61, p. Brezno;
Peterlin Anton, Preserje 5, p. Radomlje;
Kremlj Marija, Maribor, Vetrinjska 6-I;
Cernilec Uršula, Naklo pri Kranju 65;
Škofca Ivan, Trbovlje — Tratnik 72;
Kožuh Ana, Polhov Gradec 22;
Kumer Franc, Dol. Kamence 45, p. Novo
mesto;
Barachini Peter, Brnica 11, p. Dol pri
Hrastniku;
Perkon Marija, Vič pri Ljubljani 74;
Napast Janez, Mihovce, p. Cirkovce;
Koban Marija, Gornja Polskava 18;

Dvojno zavarovalno vsoto je izplačala KARI-
TAS ob smrti sledečih zavarovancev:

Remec Peter, 29-letni delavec, Šenčur pri
Kranju 140, ker je pri delu ob Savi padel v vodo
in utonil;

Sinkovec Ivan, rudar, Toplice 110, p. Zagorje
ob Savi, ker se je ponesrečil v rudniškem rovu
in zaradi poškodbe izkravavel, ter

Ferjančič Franc, Maribor-Pobrežje, Gospo-
svetska ulica 16, ker se je nanj podrla streha ute
in je zaradi tega 48 dni po nezgodi umrl.

Ker so starši zavarovani pri KARITAS, smo
izplačali zaradi nezgode otrok dvojno brezplačno
sozavarovano vsoto sledečim staršem:

rega drugega tujega izvora. Zraven vsake
besede pripišite, kaj tista tujka pri vas po-
meni in če ljudje za isto stvar poznajo tudi

Mimica Konič:

Mlin nad Savo

(Nadaljevanje.)

Urhova gostilna je bila prazna. En gost pa je
bil le notri in to gospod mestni vicedom. Urhove
gostilne si brez vicedoma skoraj ni bilo mogoče
misliti. Včasih je prihajal tja tudi oskrbnik, a ta
ni nikoli dolgo pil, ker ga je bilo strah pred
ženo. — Ta dan je bil gospod vicedom že dodobra
pijan. Sedel je za mizo in si podpiral glavo z ro-
kama. pred njim je stal do polovice izprazen
vrč vina.

Tine in Oton sta prisledla k vicedomu, ne ozi-
raje se na važnost njegove osebe. Vicedom se je
dramil iz pijanosti in ju gledal z motnimi očmi,
komaj ju je poznal.

»Ali vam ni dolgčas, gospod vicedom, ko kar
samevate tu v oštariji?« ga je vprašal Oton.

Vicedomu so začele solze kapati iz oči.

»O, dolčas, in še kako! Imel sem sina, v tvo-
jih letih je bil, Oton, pa so ga požrle kobilice,
samo njegove bele kosti so obležale na polju. In
žena mi je umrla, zdaj sem čisto sam, na vsem
svetu ga nimam človeka in to je tako hudo.«

Tine in Oton sta se pomuznila pijanemu vice-
domu, ki je vedno znova pripovedoval o svojem
nesrečnem sinu. Fanta sta izpila vsak svoj vrč
medice in se poslovila, ker ju ni bila volja sedeti
v prazni gostilni. Ko sta odhajala, se je vicedom
zleknil po klopi in zasmrčal.

»Pije in pije; čast svojo in spoštovanje pri
ljudih je že zapil, zdaj bo pogladil tudi imetje,« je
sočutno menil Tine.

»In jaz ga neizmerno težko poslušam, ko
vedno znova pripoveduje o sinovi smrti.«

»A jaz še vendar lažje poslušam vicedoma, ki
pripoveduje o sinovi smrti, kakor pa tebe, kadar
govoriš o svoji ljubezni.«

»Ali me že zopet špikaš?«

»O ne, saj se smejem,« je rekel Tine in se je
res glasno zasmel.

Temna noč je že bila in veseljaka nista nič
prav vedela, kako naj jo zabijeta. Brez cilja sta
šla čez polje.

»Kam prav za prav greva?« je vprašal Oton.

»Na Okroglem bo morda nocoj kaj fantov na
vasi,« je menil Tine.

Oton je priklinal in sta šla.

Toda motila sta se, zakaj na vasi ni bilo ni-
kogar. Vaščani so polegli, utrujeni od dela. Ve-
sela fanta nista vedela, kaj bi začela, ker se jima
še ni ljubilo iti spat. Hodila sta po vasi, ne vedoč
kam bi se dela. Slednjič se je domislil Oton.

»Minco pojdem klicat.«

»Tepec!«

»In vendar pojdem,« je trmoglavil Oton.

»Hm, pojdi, če si toliko nor.«

Oton je bil malo pijan od medice in se ni ma-
ral prepirati.

»Ali greš z menoj?« je vprašal Tineta.

»Če ti noriš, ni treba, da bi tudi jaz.«

»A potem boš pazil, da me kdo ne vidi.«

Tine je pokimal in se postavil na vrtu na
prežo. Oton je postal pod oknom in veselemu
fantu ni bilo nič prav prijetno pri srcu. Iskal je
besedi, ki jih bo povedal Minici, a dasi je imel
namazan jezik, mu nobena prava ni prišla na
misel. Dolgo je molče stal pod okencem, čez do-
kaj časa se je šele opogumil in jo poklical.

»Minca!«

V kamrici se nič ne gane. Otonu razbija srce
v prsih. Ves pogum zbere in jo še enkrat pokliče.

»Minca!«

Noč ostane tiha in gluha, nič se ne gane.
Zaljubljeni fant si v pričakovanju odgovora sko-
raj dihati ne upa.

»Minca, rad te imam, odpri okence!«

Tineta, ki je stal na preži, je ves čas vil
smeh, zdaj se ni mogel več premagovati, glasno
se je zasmel.

»Ha, ha, Oton, dekle ima več pameti, ka-
kor ti!«

Oton je bil nejevoljen.

»Uh, gorjanec zabiti, čemu si se oglasil?«

Ravno mi je mislila odpreti okno, pa si ti prišel
vmes.«

»Kakopak!« se je smejal Tine.

»Zmerom mi vse skaziš,« se je jezil Oton,
Tineta še zdaj ni minil vesel smeh.

kak pristni domači izraz. Če bomo dobili do-
volj te snovi skupaj, bomo začeli v »Naši mo-
či« objavljati te tujke. I. P.

»Oh, Oton,« je menil, »saj to ni taka nesreča,
če se ti ena ne oglasi. Je velik svet in poln deklet.«

»Ali kaj, ko jaz druge ne maram,« je vzdih-
oval nesrečni zaljubljenec in gledal zvezde na
nebu.

Tine se je bal, da ne bi Oton začel zvezdam
na nebu pripovedovati o svoji ljubezni in je za-
krožil svojo priljubljeno pesem:

»Oh, kaj sem vendar mislil,
da sem pustil ledik stan?
Zakaj sem se oženil,
da se tako kesam?

Oh žena me zdaj zmerja,
nikdar miru ne da.
Zakaj sem jaz vzletel,
prekleta babnica?

Na vasi so zalajali psi, ko so začuli Tine-
tovo popevko. Tam na polju je nekdo glasno za-
vriskal, Tine mu je odgovoril.

»Fantje gredo na vas, počakajva jih,« je rekel
Oton.

»Prav,« je priklinal Tine.

Fanta sta obstala sredi vasi, ki je bila vsa
tiha, kakor bi izumrla. Le psi so nemirno lajali,
ovohali so bližajoče se fante.

Med tem so prišli fantje na vas in tam našli
oba veseljaka.

»Hej, kaj pa vidva tod?« so se nosili. »Sta
lazila pod okni deklet? Treba vaju bo skopati v
luži!«

»Luže pa res ne bom pil, dokler še nisem
pod okencem bil,« se je branil veseli Tine.

Fantje so se vstopili v polkrog, med njimi
Tine in Oton. In so zapeli, da je vsa vas pri-
sluhnila:

»Preozke so stezice,
pretemne so noči,
kdor ima zalo dekle,
teme se ne boji.

Če bi drugega ne imela,
kot zalega moža,
za mizo bi sedela,
pa gledala bi ga.«

Prečudna je moč fantovske pesmi na vasi.
Izviije se iz teme in splava čez ravno polje, čez
zelene travnike in temne gozdove. To noč je spla-
vala prav do ostrorobnih pečin na ono stran Save.
V mlin ni zašel njen glas, ubil se je ob šumu
vode. In stari očanci se zbudijo, spomin jim za-
plava nazaj v mlada leta, ko so oni vsovali in
takole prepevali na vasi. Fantiči, ki še ne smejo
na vas, se zbude in koprne v silni želji, da bi
tudi oni dočakali leta fantovanja, brezskrbnega
veselja in pesmi na vasi. Zdrami pa popevka
tudi mlada dekleta v kamricah in uho posluša,
če je med njimi tudi — njegov glas. Srce je polno
sladkega nemira, zraven pa je tudi neka čudna
tesnoba, ki je drugače pollačena v dnu prs.

Fantje so uganili še marsikaj na sredi vasi,
oskrbnikov Oton jim je peljal besedo. Zvezde so
že začele gasneti, ko so se spomnili, da jim bo
treba iti spat. Za slovo so zapeli vaščanom še eno
popevko.

»Pri mrzlem studentu je pralo dekle,
z oči so ji kapale grenke solze;
tovornik pa mladi pred njo obstoji
in deklico zalo on nagovori:

»Povej mi, oј deklica ti,
zakaj imaš solzne oči?
Še huje zajoka zdaj dekle mlado,
tovorniku mlademu pravi tako:
»Lani veselje je zame bilo,
zdaj pa veselja nikdar več ne bo,
Sinčeku pojem, da lažje zaspi,
zato imam solzne oči.«

Pesem je utihnila, fantje so se razšli, saj jih
je z dnem čakalo delo. Tiha noč je šla čez vas.

VIII.

Ko je Tine prišel z vasi domov, je zaspal tako
trdno, kakor bi ga ubil. Kmetje so začeli priha-

jati z mehovi v mlin, Jurko se je razgovarjal z njimi, a utrujeni veseljak je še vedno spal. Kamen je drobil žito in vse dopoldne so tolkle stope, a fanta tudi to ni zbudilo. Ko je na Okroglem odzvonilo poldne, je prišel Jurko k njemu pod streho in ga stresel:

»Tine! Zaspanec, še smrti boš prespal!«

Fant si je pomel oči in začudeno gledal v brata:

»Kaj pa je?« je še pol v spanju vprašal.

»Vstani no! Poldne je, nič drugega.«

Tine se je skobacal z ležišča, potem pa je šel pred ognjišče in jedel kašo, kakor prestrašen volk. Misli, ali ne bi kazalo, da bi jo spet kam potegnil, a sonce je bilo še previsoko na nebu. Vzdihnil je in se odpravil v mlin.

Jurko je delal v mlinu, iz velike skrinje je nasipaval moko v mehove. Kar jo je imel v tej skrinji, je bila njegova, zaslužil jo je, ko je jemal merice. Ves je bil zaprašen, droben, bel prah se mu je usedel na kodraste črne lase. Iz zaprašenega obraza so se svetile samo oči, črne kot oglje. Tine se je naslonil na podboj hišnih vrat in malomarno opazoval brata, ki je hitel meriti in nakladati moko. Jurko se je ozrl in ujezilo ga je, ko je videl, kako ga Tine brezbrizno gleda.

»Postopač!« se je zadržal nad njim. »Namesto da bi mi pomagal, stojiš tam in me gledaš.«

Tine si je mirno popravil širokokrajnik, bil je mirne krvi, ki ni nikdar zavrela, samo če ni bil pijan.

»Zakaj bi jaz delal, ko ne bo nič mojega,« je čisto mirno govoril, »le ti se trudi, saj boš gospodar.«

Jurko je zavezal zadnji meh in se naslonil na skrinjo. Bratov mirni odgovor ga je čudno zadel.

»A kaj bo s teboj, lenuh? Lahko bi se že kam priženil, pa te še ni pamet srečala. Pravijo, da Korošec dobi pamet pri štiridesetih letih, ti jo pa še takrat ne boš. In doma nočeš delati, a jaz ti povem, da v Grabnu za lenuha ne bomo pekli kruha. Zapomni si, da se boš na stare dni potikal od hiše do hiše, ljudem v nadlego in meni v sramoto.«

Tine je mirno poslušal Jurkove ne ravno preveč ljubeznive besede. Zasmel se je in mirno odgovoril bratu:

»Vsakomur je Bog nekaj odločil. Če je meni namenjeno, da bom prosil okrog po hišah, pa bom.«

Po mlademu mlinarju se je vse treslo od togote.

»Ali te ni sram tako govoriti? Mlinarjev Tine naj bi se potikal okrog in beračil?«

»Sam si rekel!« je brezbrizno dejal Tine. »In tako daleč menda še tudi nisem, da bi moral obesiti malho čez rame.«

»O, prav odločno si že stopil na tisto pot.« Če se nočem obesiti na kakšno babnico, zato še ni treba, da bi dejal: beračil pojdem.«

Jurko je še dalje ošteval lahkomišelnega brata.

»Len si, delo ti smrdi. Poglej ljudi, kako se trudijo za kosce kruha. Oče se je trudil, da je spravil vkup nekaj srebrnikov. Jaz se trudim, delam za žive in mrtve, še ponoči mi mlin le malokdaj počiva. Ti pa živiš takole tjavendan, ne delaš nič, hodiš okrog in popivaš pri Urhu. Tako ne more dolgo iti.«

»Če pijem, plačuje oskrbnikov Oton zame,« se je branil Tine.

V Jurku je znova vzkypela jeza.

»Ali te ni sram, da sprejemaš od drugih miloščino?«

»Priatelja sva.«

»Nič prida nisi, ker se z grajskimi družiš.«

Tine je videl, da se danes ni šaliti z Jurkom. To so mu povedale njegove oči, ki so se kar utrinjale. Da potolaži srd, je začel mirno pripovedovati:

»Jurko, ti mi ne moreš šteti v zlo, če ne maram delati v mlinu. Ali drugo pomlad se bom pa le oprijel poštenega dela, da me ne boš mogel več imenovati postopača.«

»Kakšnega neki? Iz tebe nikoli ne bo pridne moke.«

»O, pač. Za tovarnika pojdem.«

Jurko se je začudil.

»Lenuh, ti pojdeš? Nič ne rečem, ti bi bil dober tovarnik, ko bi šla postelja ali pa Urhova gostilna s teboj.«

»Ne, ne, res pojdem,« se je branil Tine. »S Simoncem iz Loke sva v besedi, da bom drugo pomlad začel pri njem tovoriti.«

»Če ne lažeš?« je dvomil Jurko.

To pa je tudi Tineta pogrelo.

»Kar hočeš, mi že reci, z lažnivcem me pa ne boš pital. Seveda, lažnivec sem ti, ker sem povedal, da Oton lazi za tisto tvojo punčaro...«

Jurkove oči so tako čudno zbleščale, da se je Tine zbal. Mladi mlinar je stopil tik pred brata in togotno zakričal:

»Tine! Nobene nedostojne besede mi ne boš več rekel o njej, sicer ti zavijem vrat kakor gadu!«

Tine je stopil za korak nazaj, ugnati se pa ni dal.

»Sram me je, ker si moj brat, pa si tak z menoj,« mu je zabrusil. »Drugim ljudem vse verjameš, mene, ki sem ti vendar brat, bi pa najrajši pretepal, če ti povem resnico.«

Jurko se je pomiril, saj je končno vendarle imel Tineta rad.

»Kaj veš o Otonu?« je mirneje vprašal.

»To vem,« je govoril Tine, »da ima Oton Minco rad in jo hodi ponoči klicat pod okno.«

Jurko je prebledel, s hripavim glasom je vprašal:

»Pa saj — — — se mu ona ne — — — oglasi?«

»Seveda se mu ne. Ali Oton se je zaveril, da bo Minca njegova in da ne odneha za ves svet. Po mlinarju je spet vrela togota.«

»Ali čuješ? Ona ne bo nikoli njegova!«

Tine se je že smejal.

»Ne vprij, kakor Čič, ki tovari jesih.«

»Ali ti je Oton to sam povedal?« je Jurko hlastno vpraševal.

»Sam. Hm, pa kaj mene babe brigajo,« se je pomuznil Tine in hotel oditi.

Jurko je stopil predenj in ga potisnil nazaj.

»Danes boš doma.«

»Čemu?« se je upiral Tine.

»Doma ostaneš, to je kakor amen pri oče-juhu. Če je stvar taka, moram iti zvečer vprašat Minco, kako je.«

»Pod okno jo pojdeš klicat?«

»Da.«

»Torej se boš še ti obehal pod okna?«

»Tine, molči, ko ne umeš.«

»Hvala Bogu, da vsaj tega ne razumem,« je godrnjal Tine.

Jurko je šel v stope nasipat novega prosa, Tine pa je sedel na zaprašen hišni prag in veseljaško lice se mu je zmrščilo. Jezil se je v mislih na svoj jezik, ki je izblebetal nepotrebno reč, klet je Otona in brata. To popoldne je bil Tine res jezen. Najprej ga je brat pital z lenuhom in mu obetal beraško palico, ko se vendar udnja za prihodnjo pomlad Simoncu za tovarnika. In namesto, da bi z bratom pil pri Urhu medico in šel zvečer vasovat v Zabučevje, bo moral čepeti doma. In zakaj? Samo zaradi Jurkove trme in zaradi nemarnih žensk. Kaj brigajo Tineta ženske? Čisto nič. On lahko živi brez njih, da, še celo boji se jih, kakor sam bognasvaruj križi.

Naglo se je bližal večer. Jurko je skuhal večerjo in po večerji je velel Tinetu:

»Ostani pri materi.«

»Kmalu se vrni!« je klical za njim Tine.

Jurko si je del na glavo klobuk širokokrajnik in molče šel ven. (Nadaljevanje sledi.)

Vsaka noč skriva v sebi mnogo tajnih sil, ki ti lahko upeljujejo krov nad glavo. — Le če imaš premijo poravnano, lahko mirno zaspiš.

Pred sodiščem. Sodnik: »Vi ste ukradli temu gospodu žepno uro v vlaku, ko je spal.«

Obtoženec: »Hm, ali bi ga bil moral prej zbuditi?«

Dober poznavalec opere. »Ali poznaš Seviljskega brivca?« — »Ne, se vedno sam brijem.«

Modrost. »Pravijo, da tvoja žena govori tudi, kadar je sama.«

»Nimam pojma o tem. Še nisem namreč bil nikdar poleg nje, kadar je bila sama.«

Točno po naročilu. V hotelu majhnega mesta se neki gost odpravlja na kolodvor. Zadnji hip reče vratarju: »Skočite hitro v sobo št. 16 in pogledite, če ne visi na kljuki za vrati moj plašč. Ampak hitro! Čez dve minuti moram biti pri vlaku.« — Vrtar odide in se vrne čez dve minuti: »Da, gospod, vaš dežni plašč še vedno visi na kljuki za vrati.«

Kajzar Matevžu in Mariji, delavcu, Zg. Pirniče pri Medvodah, ob smrti 10-letne hčerke Milke, ker je bila povozena.

Celinšek Juriju in Alojziju, železničarju, Rimske Toplice, ob smrti 14-letnega sina Vekoslava, dijaka, ki je utonil v Savinji pri kopanju;

Brezovar Ivanu in Brigiti, rudarju, Zagorje ob Savi 135, ob smrti 15-letnega sina Ivana, ker je utonil v Savi;

Štefe Francu in Heleni, delavcu, Grahovlje 6, p. Kranj, ob smrti 2-letnega sinčka Ivančka, kateri je utonil v Kokri, ter

Kovačič Alojzu in Mariji, posestniku, Biočice 10, p. Grahovo, ob smrti 14-letnega sina Stanislava, katerega je povozil tovarni avtomobil.

V mesecu juliju in avgustu je pristopilo v KARITAS

1324

novih zavarovancev.

KARITAS.

Hraber mož. Policijski uradnik: »Torej snoči so roparji vdrli v vaše stanovanje. Vaša žena je zaslišala šum in...«

Mož: »Tako je!«

Uradnik: »In ko je vaša žena skočila iz postelje ter pogledala pod posteljo, je videla tam nekega človeka...«

Mož: »Da, točno tako!«

Uradnik: »To je vsekakor bil eden izmed roparjev...«

Mož: »Ne, to sem bil az, gospod!«

Znano je, da nesreča najrajši doleti nepripravljenega. Nepripravljen je, kdor premije še nima poravnane!

Razlika. Zdravnik: Nikar ne obupavajte. Tudi jaz sem imel v mladosti enako bolezen kot vi, a sem danes čil in zdrav.«

Bolnik: »Da, a vas je zdravil drug zdravnik!«

Davkom ne utečeš. Gospod Hribar si je zgradil v bližini mesta hišico. Hišica je bila na samem in g. Hribar se je silno bal tatov. Da bi si nabavil psa, mu ni šlo v račun. Pes veliko sne in na psa je davek visok. Pa gre in se sam nauči lajati. Kadarkoli je ponoči čul kak šum, je skočil pokonci in začel besno lajati. Kako se je pa nekega dne začudil, ko mu magistratni sluga dostavi kazenski nalog za 500 din, češ da ima v hiši neprijavljenega psa.

Vzajemna posojilnica

r. z. z. o. z.

v Ljubljani,
Miklošičeva cesta štev. 7
poleg hotela »Union«

sprejema vloge, ki so vsak čas izplačljive in se obrestujejo dogovorno po

4% do 5%

ter daje tudi posojila.

Pristopite k varčevalnemu krožku! Zahtevajte prospekt!

Naložite svoj denar pri tem popolnoma varnem domačem zavodu!

Ljudje brez srca

V današnjem svetu, ko se zdi, da ljudje postajajo vedno bolj drug drugemu volk, je videti že skoraj tuje pisati o usmiljenju do živali. Mislim tu na tiste brezsrčne, ki zlasti vprežno živino neusmiljeno pretepajo ter od nje zahtevajo več, kot zmora. Kdor ima priliko potovati po naši lepi zemlji, bo dan na dan srečaval grde prizore nesmiselnega trpinčenja nedolžnih živali.

Pred dnevi sem imel opravke v Kranju. Klanec, ki vodi v mesto, je strm. Pa ti pelje močitelj zvrhan voz drv z eno samo borno kobilico. Nekaj časa je še šlo. Že v začetku klanca, ko je ta še razmeroma položen, je kobilica napenjala vse sile, da bi izvozila. Ko je klanec postal strmejši, so ji moči odpovedale. Če ne bi človek imel nikdar opraviti z živaljo, bi moral ugotoviti, da s slabotno živinico takega tovora ni mogoče izvoziti. Ni pa tega razumel brezsrčni močitelj, ki je začel živinico brezobzirno pretepati z bičem. Ker še vedno ni ničesar dosegel, je obrnil bičevnik ter začel z debelim koncem udrihati po trebuhu uboge živalce, da je odmevalo, kot da tolče po bobnu. Delavci, ki so se prav takrat vračali iz tovarne, so se zgražali nad takim ravnanjem in se sami uprli v voz. A šele potem, ko je neki drugi voznik pripregel, je bilo mogoče drva izpeljati iz klanca. Ljudje so mi pripovedovali, da se taki prizori na tem klanecu godijo dan na dan.

Za take okrutneže imamo paragrafe. Le da takrat, kadar se kaj takega zgodi, ni očesa postave blizu. Za take ljudi bi bilo edino uspešno zdravilo ono, ki ga je uporabljal neki naš živinozdravnik. Sam sem videl sledeče:

Možiček pripelje k njemu kobilu, ki je imela na zadnjem stegnu močno ognjeno rano ter je že šepala. Živinozdravniku pripoveduje, da se je odrgnila v hlevu ob neki žebelj. Živinozdravnik izmije rano ter si jo dobro ogleda. Brez besede vzame nato v roke povodec in priveže živinčce k bližnjemu drevesu. Možiček ga debelo gleda. A že so začele padati po možakarju klofute in udarci, da je kar odmevalo. Mož jih je začuden sprejemal in ni črnil niti besede. Živinozdravnik je namreč pravilno ugotovil, da je neusmiljeno človeče z žepnim nožem zabodlo žival v stegno, ko ni mogla vleči. Bil je izkušen živinozdravnik, ki so ga zaradi njegovega dobrega srca in strokovnega znanja vsi poštenjaki ljubili. O možičku pa, ki je bil za svojo krutost tako nepričakovano kaznovan, pripovedujejo, da ni nikdar poslej več tepel živine in da niti biča niso več videli v njegovi roki.

Žival sicer ne čuti na človeški način krivice, ki ji jo s pretepanjem delaš. Zato pa prav tako čuti kot ti. Ker je žival božja stvar, ki nam je dana, da nam v življenju pomaga in služi, je prav gotovo mučenje živali tudi pred Stvarnikom grdo. Za naš narod pa, ki se tako rad ponaša s svojo visoko izobrazbo in kulturo, je tako mučenje sramota. Vsako tako trpinčenje namreč kaže na grd in odvraten značaj tistega, ki svojo neolikanost in svojo poživljeno strast.

Naš narodni ugled zahteva, da proti slehernemu trpinčenju živali nastopamo z vso odločnostjo.

Hladnokrvnost. Župnik: Romih, pustite vendar pijačo. Ali ne veste, da vas pijača počasi ubija! — Romih: »Nič ne de. Meni se nič ne mudi.«

*

Svoboda. Mož (čita glasno iz časopisa): »Narodi in ljudje morajo imeti pravico, da razpolagajo sami s svojo usodo.«

Žena: »Da, ali dokler ni tako, lahko greš v kuhinjo in pomiješ posodo.«

*

Molierovska. Ko so nekoč vprašali slavnega francoskega komediografa Moliera, kako to, da so knezi že s 14. letom polnoletni za prevzem oblasti, a ženiti se smejo šele z 18. letom, je odgovoril: »Mnogo lažje je vladati kneževinam kot ženam.«

*

Velik vrt. »Kaj pa to pomeni? V časopisju ste oglasili, da prodajate krasen velik vrt. A ta vaš vrt je komaj 8 metrov dolg in 4 metre širok?«

»Da, dolžina in širina res nista veliki, a glejte to sijajno višino!«

Že davno ste prejeli povest »Pesem polja«, a plačali je še vedno niste. Ali ne bi vsaj sedaj na jesen storili svoje dolžnosti?

3^a

Dragi mladi prijatelji!

To sem vas, ha? Nalogo o lenobi pisati ni bilo prijetno. Pa še povrh prav za začetek šole! A tako je bilo edino prav. Če kdaj, se mora mladina pred pričetkom šolskega leta krepko vprašati, kako je z njo in s to nečednostjo, ki se ji pravi lenoba. Veliko vas je, ki ste se mojemu vabilu res prijazno odzvali in mi poslali kopo globokih in duhovitih pregovorov o lenobi. Za danes čujmo tele:

Kdor ne dela, naj ne je.
Iz lenuhove preje ne bo odeje.
Za lenuha — skorja kruha.
Lenuh ni vreden, da ga obseva sonce.
Za lenuha ni kruha.

Lenega čaka strgan rokav, pal'ca beraška, prazen bokal.

Tam, kjer glad mori lenuha, najde pridni dosti kruha.

Kdor brez dela ves dan postopa, ni vreden niti neslanega kropa.

Lenoba vseh pregreh grdoba.

Lenoba vseh pregreh mati.

Len človek ne vidi plevela.

Kdor je pijanec, je tudi lenuh.

Zadnji v posteljo, prvi pokoncu, pa bo zmeraj kaj dobrega v loncu.

Tat in lenuh sta si brata.

Len gospodar je rednik plevela.

Kdor pod orehovo senco leži, oreha ne dobi.

Brez dela ni jela.

Lenuhu rado kruli po trebuhu.

Kdor je ob setvi len, malo žanje.

Lenoba je pridnemu človeku gnusoba.

Dosti jih je za danes. Pa še drugi kaj več. Zaloga je še velika. Niso novi ti pregovori, a taki so, da si jih je vredno ponavljati, da nas kje sredi važnega in odgovornega dela ne zaloti vseh grdob grdoba.

Glede nagrade je žreb takole odločil:

1. Peteršič Ladislav, dijak II. drž. real. gimn. v Ptuj, Dornova 67, pošta Moškanjci;
2. Mežnaršič Vida, učenka I. razr. mešč. šole, Drska št. 21, pošta Novo mesto;
3. Černe Antonija, dijakinja, Ljubljana, Zaloška cesta 82;
4. Srebotnik Franc, uč. ljud. šole, Libeliče 3.

*

Nova nagradna naloga pa ne bo prav nič težka. Za lenuhe je seveda vse pretežko. Še žlico komaj prinese tak človek do ust, čeprav je lačen, da se skozi njega vidi. No, z lenuhi ne maram imeti opravka, nak! Samo pridni otroci so moji prijatelji. Ali mislite, da smem jaz kdaj lenobo pasti? Ta bi bila lepa! Kdo bi pa čital vašo pismo in kdo pisal »Mlado moč« in kdo v službo hodil in kdo še tisoč drugih stvari opravljal, ki pa morajo biti opravljene! Vsi moramo delati, kamor nas je Previdnost postavila. Če pa kdo ne dela in lenobo pase, tak je škodljivec ljudstva. So

taki ljudje na svetu, ki nič ne delajo, pa imajo vendar vsega v izobilju. Edini njih opravke je skrb, da jim trebuščki ne shušajo. Taki ljudje so še posebno škodljivi. So pa spet drugi, ki bi radi delali, a ne dobijo dela. Zato morajo stradati, pozimi prezebavati, za hrano in preživljanje sploh pa morajo okoli prositi kot pravi berači. To so pa največji reveži.

Kmalu bi bil pozabil, da se hočemo pomeniti glede nove nagradne naloge, da. Ali čitate kaj časopise? Hm, da! Prav za prav bi jih še ne smeli, ker so časopisi le za velike ljudi, ki že vedo, kaj je to politika, ekonomija, literatura in kar je še takih podobnih čudnih imen. Pa če jih prav ne smete, včasih pa le skrivaj pokukate v časopis. In tam čitate silno mnogo o neizgledah. Ta si je zlomil roko, oni si je prebil lobanjo. Tega je povozil avtomobil, drugi se je s kolesom brez potrebe zakadil ob cestni kamen in obležal nezavesten, kolesar namreč ne kamen. Temu je padla na glavo opeka, oni se je spotaknil ob kamen. Skratka: neizgled ne zmanjka, še celo vedno več jih je. Kmalu bodo časopisi pisali le še o neizgledah vseh sort. — Jaz bi pa rad, da bi mi tudi vi opisali kako

nezgodo.

Gotovo se je pri vas doma ali v vaši bližini ali v šoli ali kjer že v vašem kraju pripetila kakšna huda nezgoda. Nezgoda pa mora biti resnična in morate povedati ime tistega, ki se je ponesrečil. Na koncu pa še povejte, kakšne so bile posledice take nezgode z ozirom na domače. Ali jih je zdravljenje veliko stalo? Ali je ponesrečenec postal za delo nesposoben in je bila potem v hiši beda in lakota? Ali me razumete, kaj mislim? — Prepričan sem, da vas bo mnogo, mi boste to nalogo prav odlično spisali. — Nalogo pošljite najkasneje do 31. oktobra na naslov: Uredništvo »Naše moči«, za brata Ivota, Ljubljana, Vzajemna zavarovalnica. — Ne pozabite pod nalogo zapisati svoj točen naslov, razred, kraj, pošto in svoj rojstni datum!

Sedaj se začne veseli čas paše. To vas zavidam. V lepi jesenski prirodi pri živini na paši, da, to je najlepše, kar more človek doživeti v svoji mladosti! Kadar se spomnim, kako lepo je bilo včasih, kako smo kurili ogenj in pekli krompir ter koruzo, bi najrajši meščansko pečenko in druge take kuharske umetnije pustil in bi jo popihal k vam. To bi debelo gledali, če bi me naenkrat imeli med seboj! O, pa bi bilo veselo! Vrskati sem se sicer v mestu odvalil, čeprav sem včasih znal tako imenitno zajuckati, da so še kravice prislunhile. Zato pa znam tem lepše zapeti. Hej, peli bi in zopet peli, da bi ljudje kar strmeli. Na koncu bi pa vsi skupaj poprijeli tisto »Bože pravde« za 20-letnico naše svobode. Ali ne? Škoda, da vse to ne more biti res. Pa vam kljub vsemu želim obilo, obilo veselja na paši. Le glejte, da se vam ne pripeti kaka — nezgoda.

Pozdravljeni!

Brat Ivo.

Valilni aparat. »Med piščanci, ki so se izlegli v valilnem aparatu, je tudi piščec, ki ima tri noge.« — »Dobro pogledjte, če ni aparat kaj pokvarjen!«

*

Zakonski prepri. Sem šel zadnjič mimo oken Rapetovega stanovanja. Okno je bilo odprto in sem ujel, kako je Rapetovka zmerjala moža: »Dedec trapasti! Vesel bi lahko bil, da me imaš. Deset snubcev sem imela, pa sem vse odbila, čeprav so bili neprimerno pametnejši od tebe!« — Rape: »Da, to so tudi dokazali, ko so se te pravi čas otreli.«

V gostilni. »Kaj toliko premišljaš, Rado?« — »Premišlujem, kaj bi pil. Niham med vinom in pivom.« — »Pij oboje. Nihal boš potem, ko boš šel domov.«

*

Prenizek hotel. Gost pride v hotel in želi zveč deti za cene sob. Vrtar uslužno izbrbra: »Soba v prvem nadstropju po 40 din, v drugem po 30 din in v tretjem po 20 din.« — Gost se brez besede obrne in hoče oditi. Vrtar se čudi: »Ali se vam zdijo morda te cene previsoke?« — Gost: »Tisto ne, le hotel ima premalo nadstropij.«

Iz Slomškove pridige pred 100 leti

V jeseni leta 1838 je svetniški rodoljub škof Anton Martin Slomšek govoril v blatograški župni cerkvi o zvestobi do materine govorice. Po sto letih so njegove besede, kakor da so govorne za naš čas. Iz tega znamenitega govora ponatiskujemo nekaj odlomkov:

»Ves svet je velik tempelj božji, od sončnega vzhoda do zapada se njemu čast in hvala poje, in vsaka stvar poveličuje Vsemogočnega sveto ime... Lepo je slišati glasne zvonove peti, še lepše vesele orgle žvrgoleti, najlepši pa je človeški glas, s katerim poje in govori, žaluje in se veseli; beseda, katero mu je vsemogočni Stvarnik dal, je najiminitnejši in največji dar milosti božje...

Kaj se vam zdi, ali bi bilo boljše, da bi vsi ljudje samo v enem jeziku govorili?

Kratko, nikar! Žalostno bi bilo orgel petje, ako bi vse piščalke enako pele; dolgočasna bi bila godba, ako ne bi bilo več godbenih orodij; žalosten bi bil tudi svet in dolgočasen, če bi vsi ljudje le v enem jeziku marnjevali. Zato je Sv. Duh na binkošno nedeljo vse jezike posvetil, da vsak svoj je-

zik, v katerem govori, po vrednosti s hvaležnim srcem spoštuje in zanj Bogu spodobno čast in hvalo daje. To smo tudi mi storiti dolžni.

Med vsemi jeziki mora Slovencem naš materin jezik najljubši biti... Slovenski jezik le tisti malo obrajta, ki sveta ne pozna in ne ve, kakšni ljudje živijo po svetu. Podoben je tak nevednemu otroku, kateri tudi misli, da je celovsko jezero največje morje na svetu in da je onkraj Ljubelja že konec sveta.

Kdor svoj materni jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Slovenski starši, ki slovenski znajo, pa svojih otrok slovenskega jezika ne učijo, so nehvaležni hišniki, ki svojim otrokom drago domačo reč, slovenski jezik, zapravijo, ki so ga jim njihovi dedje izročili. Podobni so taki očetje in matere slabim gospodarjem, ki svoje očetno gospodarstvo prodajo, drugo pohištvo kupijo, poslednji pa večidel beraško palico najdejo. Kar je oče dobrega od svojih staršev prejel, mora

svojemu sinu zapustiti. Kar se je mati od svoje matere naučila hvalevrednega, bo tudi zapustila svoji hčeri. Materni jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih staršev; skrbno smo ga dolžni hraniti, lepšati in svojim mlajšim zapustiti... Kdor svoj materni slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakopje; Bog bo enkrat terjati in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo, v zunanjo temo vrženi.

O, ljubi, lepi in poštenu slovenski jezik, s katerim sem prvič svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja klical, v katerem so me moja mati učili Boga spoznavati, v katerem sem prvokrat svojega Stvarnika častil — tebe hočem, kakor najdražji spomin svojih rajnih staršev, hvaležno spoštovati in ohraniti; za tvojo čast in lepoto po pameti, kolikor premorem, skrbeti; v slovenskem jeziku svoje ljube brate in sestre, Slovence, najrajši učiti; želim, kakor hvaležni sin svoje ljube matere, da, kakor je moja prva beseda slovenja bila, naj tudi moja poslednja beseda slovenja bo...

Ne bodi vas tedaj sram, da ste Slovenci; to naj bo vaša čast!

O madežih

Luknja na obleki je nesreča, a madež na obleki je zločin. Ta pregovor je zapisal slavni francoski pisatelj Balzac in dobro označuje bistvo umazane obleke. Kakor je namreč pri raztrgani obleki nemogoče škodo popolnoma popraviti, je mogoče pri nekoliko dobri volji madeže iz oblačila povsem odpraviti. Poleg dobre volje pa je treba seveda tudi znanja. Nepravilno čiščenje lahko povzroči samo še večjo škodo. Zato bomo našim bralcem in zlasti bralkam gotovo ustregli, če približno nekaj zanesljivih navodil za odstranitev madežev.

Predvsem je treba vedeti, da pridejo salmiak, vodikov prekis, amoniak in druga čistilna sredstva v poštev le v zelo razredčenem stanju. Bencin in špirit je treba hraniti vedno v dobro zaprtih steklenicah. Zaradi požarne nevarnosti je treba s temi čistili delati v primerni oddaljenosti od ognja in luči. Pozabiti tudi ne smete, da je treba pri čiščenju pod madež podložiti močno ali večkrat preganjeno krpo, ki ne gre ob barvo, da ne ostanejo po čiščenju okoli očistnega madeža grdi robovi.

Mastni madeži. Mastne madeže, ki še niso prestari, je mogoče odpraviti z likanjem. Pod in na madež položimo bel, dobro pijoč pivnik ter likamo preko njega. Zaradi toplote se mast raztopi, pivnik pa jo popije. — Mastne madeže čistimo tudi z bencinom na ta način, da podložimo več pol pivnika pod madež, madež zmočimo močno z bencinom, položimo na madež zopet nekaj pivnika, vse skupaj pa obtežimo in pustimo nekaj časa stati. — Na oblekah, pri katerih zaradi podloge ni mogoče neposredno pod madež podložiti pivnika, čistimo mastne madeže s kašo, pripravljeno iz bencina in magnezije. S to kašo namažemo madež ter počakamo, da bencin svoje opravi. Nato magnezijev prah s krtačo odstranimo, položimo na prizadeto mesto pivnik in likamo z ne prevročim likalnikom. Z ozirom na razne vrste blaga, priporočamo sledeče načine čiščenja:

Bombažasto blago: Napravimo mešanico: 20 delov vinskega cveta, 10 delov salmiakovega špirta in 1 del bencina zmešamo tako, da salmiakov špirit primešamo nazadnje. S to mešanico izdrgnemo madež. Ta mešanica odstrani tudi smolnate madeže. — Z uspehom čistimo tudi na ta način, da izperemo madež z žolčnim ali benečanskim milom, nato pa dobro izplaknemo s čisto vodo.

Svetlobarvni plašči: Madež namažemo s surovim rumenjkom, pustimo, da se rumenjak posuši, nato pa skrtamo.

Volneno blago vsake vrste čistimo na več načinov: a) madež izdrgnemo z razredčenim salmi-

akvim cvetom; b) madež izperemo z izvlečkom kvilajev skorje, dobro izplaknemo in blago na obrnjeni strani izlikamo; c) madež zmočimo s terpeninom, ga položimo med dva pivnika in zlikamo; d) zmočimo madež z mlačno vodo in nato z bencinom ali terpeninom krepko drgnemo. Nato položimo na madež pivnik in likamo; e) iz bencina in krompirjeve moke napravimo kašo, s katero pokrijemo madež ter pustimo vse skupaj nekaj ur stati. S čisto in suho krpo nato kašo izbršimo, še preostalo nesnago in robove pa odstranimo s krpo, ki smo jo namočili v bencinu.

Svila: Povsem sveže mastne madeže na svili izdrgnemo z bencinom ali etrom, vendar tako, da položimo pod in na svilo čisto platno. — Ali: na madež natresemo prah morske pene, vložimo vse skupaj med dva pivnika in pustimo, da prah vpliva na madež. Če to ne bi pomagalo, primešamo prahu malo bencina. — Ali: na madež natresemo sol ali zdrobljeno krojaško kreda, vložimo vse skupaj med dva pivnika in nekajkrat potegnemo z vročim likalnikom preko.

Platno in damast: Povsem sveže madeže lahko odpravimo s pivnikom in likalnikom. Če to ne pomaga, mora pomagati pranje v žolčni ali benečanski milnici ali pa prah morske pene, kakor smo to rekli pri svili.

Kavni madeži: Sveže madeže moramo nemudoma izprati z mrzlo vodo. Kavne madeže na bombaževih ali platnenih blagovih poškopimo z glicerinom in izmijemo z mlačno vodo. Ali pa napolnimo umazani del preko skled ali lonca ter polijemo z vrelo vodo. Če tudi to ne bi pomagalo, primešajmo vodi nekoliko salmiakovega cveta. — Na podoben način odstranjujemo kavne madeže iz svile, pri kateri pa dobro učinkuje tudi mlačna voda, v kateri smo raztopili nekoliko volovskega žolča.

Madeži od kopirnega svinčnika: Iz belega perila odstraniš take madeže z mešanico: 3 žlice gorilnega špirta in pol čajne žlice solne kisline. S to mešanico nalahno omoči madež, nato pa takoj izplakni z mrzlo vodo.

(Se bo nadaljevalo.)

Odplačevanje v obrokih. »Evo vam potrdilo. S tem je plačan poslednji obrok za otroški voziček za vašega sina. Kako pa je sedaj z vašim sinom?«
»Hvala, čisto dobro. Jutri se bo poročil.«

*

Nedolžna rokavica. Pepe ima na glavi buško. Tovariš ga vpraša, kje jo je dobil. »Rokavica mi je priletela na glavo,« se odreže Pepe. — Tovariš: »Rokavica? Ta bo pa bosla!« — Pepe: »Res! Samo pest je bila v rokavici.«

V hotelu. Gost: »To je nečuvstvo! Stenice bi me bile kmalu snedle!« — Vrtar: »Nič čudnega! Hotel je bil čez zimo zaprt, pa so revice čisto izstradane.«

*

Vljudni prijatelji. Kozamurnik: »Ti, Krtina, si čisto navaden osel!« — Krtina: »Kaaaaj? Tožit te grem za razžaljenje časti. In ti, Blatnik, boš za pričo.« — Blatnik: »Da. Prisegel bom, da si res osel.«

Ako je premija Vašega zavarovanja že zapadla, a še ni plačana, storite takoj svojo dolžnost!

V divjem zakonu. On: »Če mi ne nehaš s tem nerganjem in mijavkanjem, te pretepem, da boš mislila, da si omožena!«

*

0 elementih. Profesor: »Lipar, naštejte mi nekaj elementov!« — Lipar: »Ogenj, voda, zrak, vino...« — Profesor: »Vino?« — Lipar: »Da. Naša mama pravi vedno, kadar pride ata iz gostilne: Je pa že spet v svojem elementu.«

Ilustracije in klišeji

dajo reklami šele pravo lice. — Za reklamo v visokih nakladah uvažujte le off-settisk, ki je danes najcenejši!

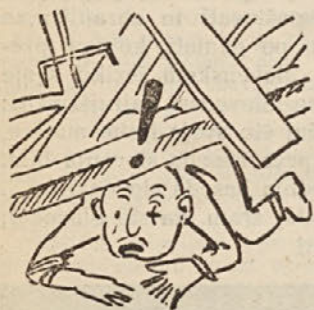
Kamenotiske Knjigotisk
Bakrotisk & Klišarna
Litografija & Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA
KOPITARJEVA UL. 6**

Dve po obsegu drobni, a po vsebini bogati knjižici je izdala zadnje čase Slovenska krščanska ženska zveza v Ljubljani. Prva ima naslov »Materam« in jo je napisal zdravnik dr. Matej Justin. — O sušenju sadja v gospodinjstvu pa govori knjižica »Kuhaj varno in dobro«. Knjižica obravnava vprašanje, kako pripravimo preprosto, a povsem zadovoljivo sadno sušilnico kar na štedilniku. — Vsaka knjižica stane komaj 3 din ter se naroča pri upravi »Vigredic« v Ljubljani — Mazarykova c. 12, palača Vzajemne zavarovalnice. Knjižici našim materam in gospodinjam toplo priporočamo.

Dokaz za zaupljivost. »Ali lahko Kovaču zaupam?« — »Brez dvoma. Že pred meseci sem mu posodil stotak za pet dni, pa mi še do danes ni o tem črhnil niti besedice.«

Nemogoče. Floridor: »Jaz lahko z levo roko delam vse isto kot z desno.« Polidor: »No, bomo videli. Pa vtakni levo roko v desni hlačni žep!«

»Jaka, ali polir že ve, da se je ogrodje okoli hiše podrlo?«

»Mislim, da že, ker leži pod ogrodom.«

V jedilni shrambi. »Jožko, kaj pa delaš v jedilni shrambi?« — »Mama, zoper skušnjave se borim.«

Novinarske race. »Mama, kaj so to časnikarske race?« — Mama: »Če stoji v časopisu, da je krava povrgla pet teličkov, potem so štirje telički race.«

Starši! Z življenjskim zavarovanjem najbolje oskrbite svoje otroke

V šoli. Učitelj: »Če je nekdo komu 5000 din dolžan, pa mu polovico dolga vrne, koliko ostane še dolžan?« — Peterček: »Drugo polovico!«

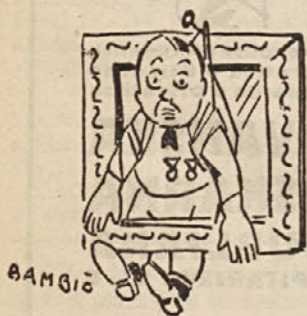
Pri zobozdravniku. »Kaj pa toliko stokate, saj še vrtati nisem začel?« — »Vem, toda na moji nogi stojite.«

Na političnem shodu. Poslanski kandidat je rnel ognjevit govor. Naenkrat pa prileti na oder od neke zeljnata glava. Govornik se hitro znajde: »Glejte, spoštovani poslušalci, moji nasprotniki že izgubljajo glavo.«

Če se gredo otroci šolo. »No, Rado, kaj ste se pa igrali?« — »Šolo.« — »In si bil lepo vljuden?« — »Ni bilo treba; jaz sem bil namreč učitelj.«

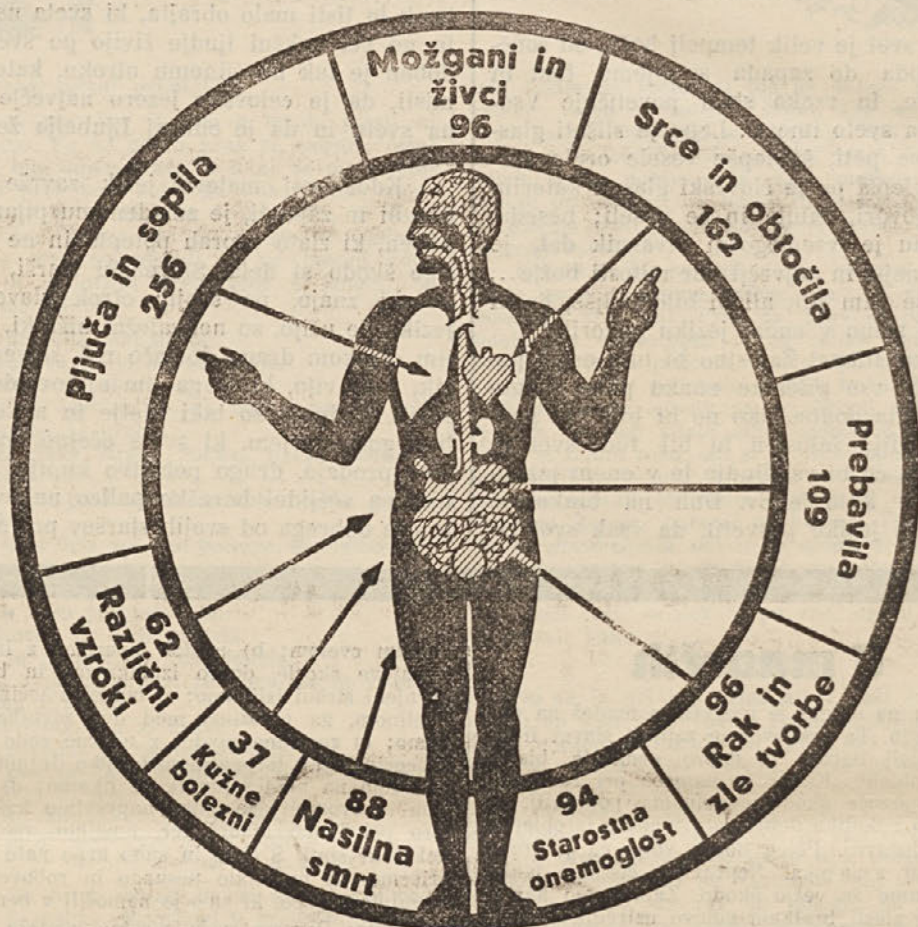
»Kaj pomeni to, da si v obraz tako zabuhel?«
»Nič posebnega: žensko ročno delo!«

V kavarni. »Oprostite, gospod, ali še čitate časopis, na katerem sedite?«

V neki občini so med slavnostno občinsko sejo obesili v občinsko dvorano sliko pokojnega zaslužnega župana. Župan je ob tej priliki govoril navdušen govor, ki se je takole končal: »Da, gospoda moja, ta mož je zaslužil, da bi ga bili že za časa življenja obesili tu sem, a v svoji skromnosti je to vedno odklanjal.«

ZA ČIM MRJEMO?

Od tisoč ljudi jih le 94 umrje za starostno onemoglostjo

Kje je gotovost, da si ti med temi? Neprimerno bolj verjetno je, da te smrt NEPRIČAKOVANO iztrga tvojim dragim, ki si jim ti edina opora.

Zavarovanje KARITAS ti je ob takem razmišljanju v veliko uteho!

KARITAS

NAJVEČJE LJUDSKO ZAVAROVANJE V JUGOSLAVIJI

Klavir in sosedova hčerka. Sem zadnjič vprašal soseda Polajnarja: »Ali tvoja hčerka zna na klavir igrati?« — »Zna sicer ne, a igra pa kljub temu.«

Moške in ženske muhe. »Očka, ubil sem dve muhi moškega in dve muhi ženskega spola.«

»Pa kako veš, da so bile različne po spolu?«
»Dve sta sedeli na tvojem kozarcu, dve pa na ogledalu.«

Res strašno. »Ali se vam ne zdi, da mora biti za žensko strašen občutek, ko zapazi, da se stara.« — »Da, a še strašnejše je, če tega ne opazi.«